

Butlletí del Sindicat de Metges de Catalunya

SETEMBRE DE 1928 :: ANY IX :: NUM. 97

Direcció i administració: Consell de Cent, 331, 1.er - Barcelona

Sumari

F. PROUBASTA.	Reincidint...	2
M. TOST I PUNYET	De l'homenatge al Dr. Estadella	4
HERMENEGILD PUIG I SAIS. .	Una aclaració i un remerciament	5
J. BONIFACI	Consideracions sobre el moviment actual de l'«Oficina administrativa». .	7
C.	Revista de Revistes	9
MARTÍ GENÍS I AGUIJAR . .	L'Hospital de Vich. . . .	13
FERRERAS I MONNER. . . .	Assegurança de Vellesa? Assegurança de Vellesa per impossibilitat?. . .	30

Secció oficial

Sindicat de Metges de Catalunya : Noticiari (39). — Donatius per a la Caixa de Beneficència durant l'agost de 1928 (40).

Mutual Mèdica : Consell Administratiu : Acta núm. 135 (33). — Moviment de Caixa durant el mes de juliol de 1928 (35). — Moviment de socis (36). — Quotes corresponents al setembre 1928 (37). — Socorsos devengats durant el mes de juliol de 1928 (38)

Reincidint...

per

F. PROUBASTA

NOVAMENT i acatant els acords del Sindicat, he reprès el càrrec de Director del BUTLLETÍ.

Ho faig, si no rublert d'entusiasme---car la tasca és molt agra i propícia a crear-se enemistats---, amb tota la convicció de qui sent l'esperit de classe i acata les seves indicacions.

La meua conducta seguirà inspirant-se, com fins ara, amb l'afany de servir devotament els anhels dels companys.

Quelcom ha variat la situació de la direcció del BUTLLETÍ des del dia en què per ordre governativa vaig tenir de deixar-la. Avui, la Redacció del BUTLLETÍ, celebra sessions, pren acords, aixeca actes i està lligada estretament per reglament amb les distintes seccions del Sindicat. Tot això resta iniciatives, es perd elasticitat en l'actuació; però, segurament, deu evitar disbauxes i excentricitats.

Jo, tal vegada per bohèmia d'esperit, sóc enemic de reglamentacions minucioses; sóc ferm partidari del màxim de llibertat unit amb el màxim de responsabilitat, sobretot en les actuacions de les classes intel·lectuals i a l'actuar com a tals; però tinc la seguretat de què dintre les limitacions que s'han anat creant per reglamentacions successives dins el Sindicat, queda espai suficient per a que tota aspiració sigui sentida dintre d'un criteri de germanor i de justícia.

Si a l'ingressar novament i d'una manera activa en les tasques del Sindicat he trobat una major complicació, dec de confessar que el seu esperit continua sense variar. Poc m'ha costat el crear en les planes del periòdic una secció intitulada "Tribuna lliure", on tothom podrà exposar el seu criteri, sigui el que es vulgui, mentre sigui raonat i dintre del bon sentit de respecte mutu que entre nosaltres ens devem, i no ataqüi, encara que sigui amb frases capcioses i de doble sentit, allò que per nosaltres ha d'ésser sagrat: l'honorabilitat i la solvència del Sindicat. Puc assegurar amb tota franquesa, que aquesta restricció, ben petita tractant-se de persones ben nascudes, no serà mai utilitzada per impedir l'exteriorització de tota queixa justa, de tota protesta honrada; l'actitud espiritual del Sindicat no ho toleraria. El record de campanyes no fa gaire tingudes, n'és una prova.

En fundar la secció "Tribuna lliure" no pensem crear una cosa nova; no fem altra cosa que fer patent l'esperit de tolerància del Sindicat vers totes les opinions. Comprenem que l'estat actual de l'estament mèdic és turmentosa i difícil, i mai el nostre BUTLLETÍ, qui vol ésser el

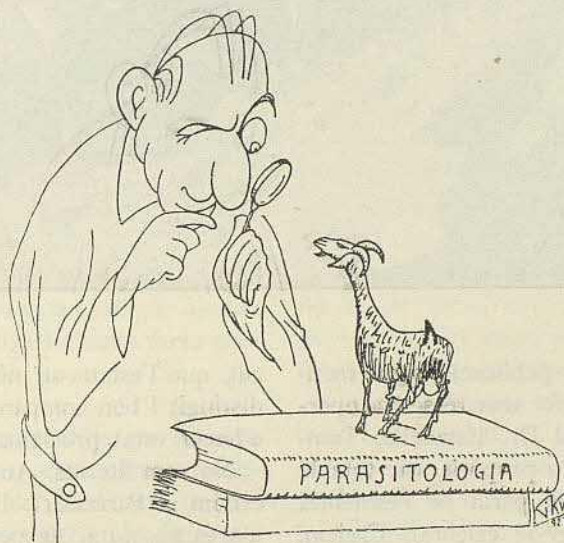
portaveu dels metges catalans, traspuaria el nostre estat espiritual, si el féssim un òrgan incolor, sense relleu, a l'estil dels clàssics periòdics tan aimats per la gent triomfadora i feliç, que poden llegir-los impunement durant l'esmorzar, sense cap temença de què la seva digestió s'alteri.

Jo no sé què he fet, deia el millor cirurgià de la ciutat lliure de Dantzig, que no hagi fet un enginyer o un jutge, perquè la meua professió vagi davallant vers el proletariat; jo no sé què he fet tots, afegeixo jo, perquè avui ja no es parli solament de la misèria dels metges vells, sinó també de la misèria dels joves, que en Alemanya, per exemple, comença a ésser un pavorós problema.

No és possible que una professió com la nostra, de tanta virtualitat i vàlua, tan aspre i difícil, no doni per a viure decentment a qui la segueixi.

Hi ha d'haver-hi un mitjà que solucioni l'estat de decaïment progressiu a què estem abocats.

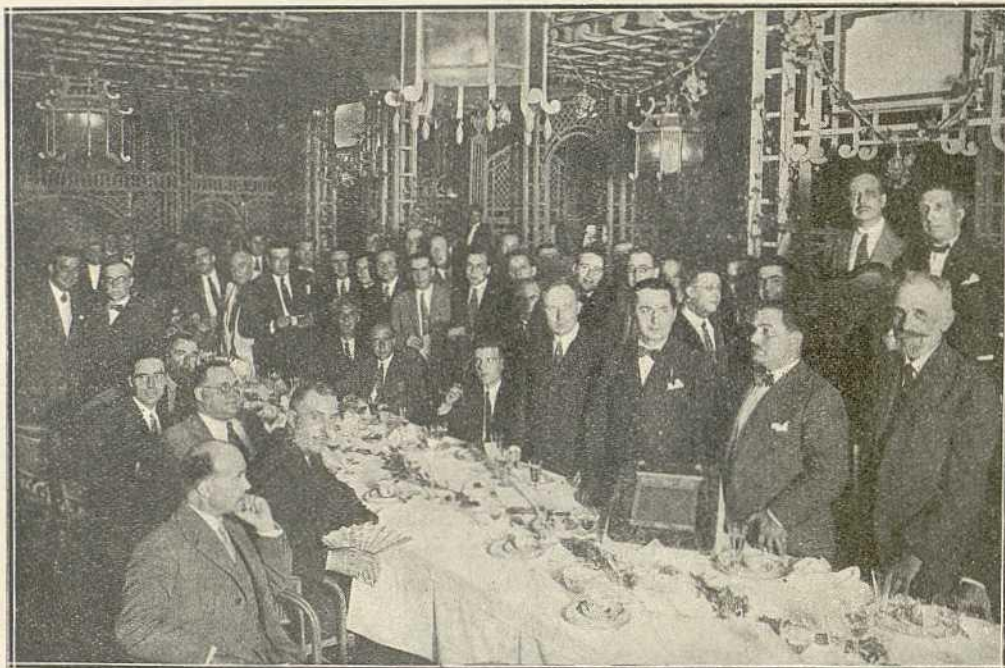
Hem de trobar-lo i el trobarem si estem alerta!

De l'homenatge al Dr. Estadella

per

M. TOST I PUNYET

EL fet de què la nostra publicació sigui mensual, ens ha privat de fer una ressenya oportunament de l'homenatge al Dr. Estadella. Tampoc avui és aquest el nostre propòsit, car tota la premsa diària de Barcelona, parlà de l'esmentat acte, el dia següent d'haver-se celebrat. Creiem, doncs, que tots els companys tenen coneixement de com es descabdellà tan agradosa festa.

El Sindicat de Metges de Catalunya, identificat amb la significació de l'homenatge, prengué part activa en la seva organització, com així mateix ho féu constar el Secretari de l'entitat, doctor Pere Mas i Oliver, d'una manera ben eloqüent i expressiva a l'hora dels parlaments.

El Cos de Redacció del BUTLLETÍ del Sindicat de Metges, amb el més gran i noble entusiasme, ve a adherir-se a l'homenatge just, ben merescut,

que l'estament mèdic català en féu ofrena al distingit i bon company Dr. Estadella, amb motiu d'haver estat proclamat Mestre en Gai Saber.

No som literats. Amb amor i bona voluntat escrivim el BUTLLETÍ. Però la simpatia per la ploma és absoluta. És per això que a la nostra Redacció, la joia és plena, perquè un company benemèrit, aprofitant les hores lliures que el sacerdoci de la medicina li atorga, les dedica amb el mateix entusiasme, al conreu de la poesia, arribant a conquerir un lloc preminent.

Nosaltres, els més humils, saludem efusivament i amb el més gran respecte al nou Mestre en Gai Saber. I a les moltes proves d'admiració que el Dr. Estadella ha rebut amb motiu de tan assenyada distinció, pot ajuntar-hi la que li adreça tota la redacció del BUTLLETÍ.

Una aclaració i un remerciament

per

HERMENEGILD PUIG I SAIS

UNA i altra cosa les crec indispensables com a *candau* que ha de tancar definitivament, per a no parlar-ne mai més, la campanya dels col·legues del partit de Sant Feliu de Llobregat, referent a la meua humil persona, campanya excessivament generosa per a ells i immerescuda i molt engorrosa per a mi.

Aclaració.—En la meua lletra al President de La Mutual, publicada en el nombre de febrer proppassat del BUTLLETÍ, quedava, em sembla ben clara, la meua actitud respecte a aquest assumpte. Aquells qui l'han llegida, potser se'n recordaran, i sinó, a ella els remeto, per si volen enterar-se'n; però, de totes maneres, en reproduiré unes ratlles per tal de facilitar-ne la coneixença:

"... de cap manera podria acceptar, si se'm concedissin, els privilegis que per a mi demaneu..."—els deia als companys signants de la proposició.

I seguia:

"I tercerament, no puc acceptar-ho per dignitat meua, la qual no em permet, que tot i haver treballat amb tot altruisme en pro del Sindicat... pogués aparèixer als ulls dels companys un vulgar i egoista explotador..."

Allí mateix demanava que donessin per acabat l'assumpte.

Els companys de Sant Feliu no opinaren com jo. Un d'ells em deia, en una molt atenta lletra: "... no em negareu que el mateix dret tenim nosaltres d'oferir-vos-ho, que vos de no acceptar-ho..."

En això tenien raó i em vegé obligat a inhibir-me'n, tant més quan en el seu article "Noblesa per noblesa" (BUTLLETÍ d'abril) i en la seva proposició circular deien: "... i tampoc no és ho-

menatge a la seva persona, sinó a la seva representació, a la seva obra, un tribut més que res, a l'espiritualitat de la nostra obra per ell encarregada."

I en el preàmbul de la proposició presentada a l'Assemblea insistien: "... que ens havíem emprès... més que com homenatge personal, pel profit que el Sindicat pot treure de tenir sempre present l'esperit, idealitat i representació d'aquell qui fou el nostre primer President, perquè ens serveixi de guia i exemple."

Com es veu, l'assumpte perd tot caire personal per fer-se simbòlic. Per això em semblà que el millor era inhibir-me'n, com ho faig present en lletra particular adreçada després de la circular, en la qual els dic: "Ara, en allò que es refereix al meu assumpte personal, no tinc d'afegir res a allò dit en la meua anterior (BUTLLETÍ de febrer), sinó que... ho sento per vostès, que tindran una decepció i un desengany, cosa sempre sensible."

Crec que resulta clara la meua actitud d'inhibició i el propòsit de no acceptar privilegis, en el cas de què se m'haguessin concedit, cosa en la qual no havia cregut mai; però com que algú, que no s'hagués enterat de tot el procés, podia opinar el contrari i incloure'm en el cas que rebutjo en el paràgraf transcrit de la meua primera lletra, i per altra part, com que m'agraden les situacions franques, he cregut necessària aquesta aclaració per la meua tranquil·litat.

D'altra banda, l'assumpte ha tingut la solució més lògica que podia tenir. El Sindicat s'ha pronunciat repetides vegades en contra de tot privilegi, com correspon a una entitat altament democràtica; jo comparteixo el mateix criteri que el Sindicat i que els companys Andreu i Pujades, que en aquest cas la seva veu fou la genuïna veu

del Sindicat, tant, que si no hagués de molestar als companys de Sant Feliu, els felicitaria.

Remerciament.—Malgrat tot allò dit, però, és molt difícil despullar del tot l'assumpte de cert caire personal, com m'ho ha demostrat allò que alguns amics varen fer-me assabedor de què havien votat en pro, segurament per l'amistat que em professen (i aquí apello al testimoni d'alguns d'ells als quals digué que encara que se'm conce-

dís no ho acceptaria) i fins vull creure que, mica més mica menys, en tots els 437 que votaren en pro, malgrat alguns em siguin del tot desconeguts, hi entrà un xic d'afecte personal, i per tant donaria proves d'una mala criança que no penso tenir, si no manifestés el meu més pregon agraïment com ho faig públicament ara, ja que no puc fer-ho particularment.

COMPANY:

PER TAL DE PODER GAUDIR DELS AVANTATGES DE LA COOPERATIVA DE CONSUM, CAL SOLAMENT APORTAR-HI UNA MÒDICA QUANTITAT, UN O DIVERSOS TÍTOLS DE SOCI, DE CINQUANTA PESSETES. DESPRÉS JA NO ET DEMANAREM CAP ALTRA QUOTA, MÉS ANS EL CONTRARI: REBRÀS UN INTERÈS MÍNIM DEL 3 PER CENT.

Consideracions sobre el moviment actual de l'"Oficina administrativa"

per

J. BONIFACI

L'*Oficina administrativa* travessa uns moments que podríem dir-ne neuràlgics (emprant el mot de moda), perquè és, al nostre entendre, la interferència d'unes quantes impugnacions i el punt flac escollit per aconseguir finalitats diverses.

L'*Oficina administrativa*, equivalent al vel que cobreix les bel·leses naturals d'una femení virginitat, vel exigit altrament pel criteri públic d'una junta de Museus, és vulnerable des de diversos punts de vista. El més respectable, però, és l'elemental i unilateral del Dr. Rius. Cal, però, convenir que l'*Oficina administrativa* no és allò que en realitat és, sinó que és la representació de forces i activitats sindicals indispensables, circumstancialment adormides i paralizades.

L'*Oficina administrativa* d'avui vesteix el ropatge accidental d'una actriu en escena, el vestit seglar d'un clergue que habita paratges de fòbia clerical.

L'*Oficina administrativa* és una fórmula convencional i pràctica alhora, que per les circumstàncies en què viu ha d'estar al marge de tot atac i invectiva.

Per això, no ha d'estranyar a ningú que els elements acoblats entorn a l'*Oficina*, tinguin inquietuds de caire no administratiu, puix que els esperits deserts i conscients conserven fidel memòria d'allò que representen, i saben que únicament dins de l'esperit poden subsistir les idees fonamentals de l'essència mèdico-sindical barcelonina. Coneguts tots els antecedents, combatre l'*Oficina* per innecessària, és malvolença.

D'igual manera i per idèntics motius, pot combatre's el Sindicat. Llur actuació, forçosament desviada del seu lògic i natural comès, pot enlla-

minir a derrotistes purs o interessats a recabar-se llur desaparició, màxim quan el seu practicisme té plena satisfacció amb l'existència pròspera de la *Mutual*.

El dret moral repugna i condemna aquestes activitats de certs moments de la vida dels pobles i de les col·lectivitats, condemna la pruija de plantejar determinats assumptes en excepcionals circumstàncies.

El dret moral és allò que ha de regir les consciències dels elements d'una entitat; quan aquesta es veu privada de produir-se segons els fonaments ideològics que la generaren, obligant-se circumstancialment a adoptar morfologies transitòries.

Investir contra forces inactives, invectivar energies forçosament adormides, criticar balanços, els números del quals només representen la justificació de la persistència de fonts d'energia obligades a paraitzar-se, i que ha cercat un altre camp interí per a manifestar-se, sobretot si qui envesteix, invectiva i critica és un iniciat, es pot no creure en llur bona fe. Talment fa l'efecte del jugador d'avantatge, del lluitador enfellonit que ataca el pressumpte enemic quan el troba adormit o bé agarrotat.

El dret moral mana als homes entaular la lluita en igualtat de circumstàncies. *El dret moral* obliga a no jutjar del rendiment d'una cosa quan la màquina està parada.

Cal esperar normalitat, represa d'activitats, i, mentrestant, esperar, prestant-li, a l'esmentada cosa, l'ajut moral i material que calgui, per a retornar-la al seu estat normal.

Aquells qui ajudaren a fer néixer l'*Oficina administrativa*, que coneixen les causes del seu origen i que no poden considerar-se decebuts dels

seus fruits, no poden avui èticament atacar-la.

Aquells qui volen el Sindicat perquè en comprenen llur missió i estimen llur estructuració normal, no poden, avui, èticament amputar-ne membres principals, encara que circumstancialment estiguin gairebé inactius.

Aquell qui *conscientment*, amb plena capacitat volen la desaparició de parts integrants del tot sindical o bé llur desnaturalització difuminant-la, diluint-la més d'allò que exigeixen les forces externes i inevitables, úniques que han provocat canvis de direcció en l'original empresa, i marcada per les forces generadores de l'organisme Sindical, no procedeixen *èticament*.

Cal recordar-se del compromís que adquiriren amb l'*Oficina administrativa* aquells qui avalaren llur creació, i no val a oblidar-ho malgrat que elements directores de l'esmentada Oficina hagin fomentat sentiments sindicalment ortodoxos, si bé mortificants per certes orientacions, inclinacions o conveniències.

Perseguir l'economia de 2'77 cèntims diaris, destruint l'eina preada que en el seu temps fou, i que avui representa l'*Oficina administrativa*, és incomprendible, absolutament incomprendible.

Solament, per rara excepcionalitat, pot acceptar-se'n l'existència d'algun economista semblant.

Valdre's d'aquesta fórmula per a assolir la mateixa finalitat, però, amb mires a punts diferents, ja és més comprensible. Hi ha qui no comprèn el Sindicat o només admira la bastida obra mutualista i ja el creu inútil, associant-se a tot allò que parcialment o totalment pot enderrocar-lo.

Es compten també, els qui creuen que demà el Sindicat podrà perjudicar llur situació i aprofiten circumstàncies de quietisme obligat i de indefensió forçada per a intentar-ne indirectament i mitjançant trets creuats, llur enderrocament.

Qui sap si amors propis ferits han aixecat voluntats cobejoses d'íntimes satisfaccions i no reparen en fer grans estralls per coses minses.

COMPANY:

EL SINDICAT DE METGES DE CATALUNYA T'OFEREIX AVANTATGES PEL PRESENT I PER L'ESDEVENIDOR. LA MUTUAL ET RESOLDRÀ EL PROBLEMA QUAN NO ET PUGUIS VALER DEL TEU TREBALL. LA COOPERATIVA T'AJUDARÀ MENTRE TREBALLIS I, AMB L'ESTALVI, CONTRIBUIRÀ AL TEU BENESTAR.

Revista de Revistes

per
C.

LIMITACIONS EN ELS ESTUDIS MÈDICS

La Facultat de Medicina de Viena ha decidit de no admetre estudiants estrangers (apart de metges llicenciats) a l'Institut d'Anatomia i als *Anfiteatres* de dissecció fins que hagin estat admesos els estudiants austríacs.

Aquesta mida ha estat adoptada a conseqüència de l'escassetat de cadàvers per les sales de dissecció.

Actualment, durant l'actual curs d'hivern, es compta que només es podrà disposar, en total, d'uns 75 cadàvers. Si es considera que els estudiants matriculats a la classe de dissecció passen de 600, i que es necessiten uns 25 cadàvers pels exàmens, resulta que, hi ha el perill de que molts dels matriculats no puguin seguir endavant per tal de no haver pogut fer els cursos d'Anatomia.

Com que més del 40 % dels estudiants són forasters, la majoria procedents dels Estats balcànics i del sud-est d'Europa, els nacionals en senten les conseqüències. Així s'ha disposat que quinze dies abans del terme normal de matrícula, puguin sol·licitar la inscripció aquests darrers; d'això n'ha resultat que molts estudiants hongaresos, romanesos i búlgars, han deixat la Universitat per tal d'anar a França, Itàlia o Suïssa, on no hi ha cap mena de restricció.

En certs medis de la població es deplora la pèrdua d'alguns centenars d'estudiants, i en els cercles mèdics es critica també la disposició oficial.

Les limitacions afecten solament els estudiants, puix que els metges poden ampliar llurs estudis

als hospitals i totes les altres institucions, de la mateixa manera que abans.

SOCIETATS MUTUALISTES I METGES

La "Caixa de malalts" de les fàbriques Krupp, d'Essen, ha instituït un dispensari pels seus membres i ha intentat nomenar metges dedicats exclusivament a l'assistència dels mateixos. Com que la major part de la població d'Essen està ocupada a les esmentades fàbriques, si l'acord s'hagués portat a efecte hauria tingut per resultat un gros perjudici econòmic pels altres metges residents a la ciutat.

La branca local de l'*Hartmann-Bund*, ha prohibit als seus membres que acceptessin el nomenament de facultatius dels dispensaris, els quals, per manca de personal mèdic tingueren d'ésser tancats.

Els socis de l'Associació Mutual com a resultat de l'actitud dels metges, no han pogut tenir assistència en cas de malalties, accidents, etc., de no ésser pagant els serveis del seu peculí particular. A conseqüència del conflicte, la "Caixa" ha presentat una demanda per danys i perjudicis contra l'*Hartmann-Bund*.

La demanda no ha estat admesa per l'autoritat judicial, la qual allegà que el dit acord havia estat pres per la societat mèdica per tal de protegir legítimament els seus membres locals. El funcionament de la "Caixa" no es feia impossible, contra l'afirmació dels demandants, en virtut del *boycot* ordenat per l'associació mèdica, car els membres d'aquesta no eren privats de visitar en absolut, de fer la visita al dispensari, i només els era privada en certes condicions restrictives.

LES MALALTIES PROFESSIONALS A LA
LEGISLACIÓ ALEMANYA

Un decret del Ministeri del Treball germànic, de 12 de maig de 1925, assimila als accidents, pels efectes d'indemnització, un reduït número de malalties professionals de les quals es dona una llista en el decret.

Actualment, una Comissió constituïda en el Consell Econòmic del Reich amb l'encàrrec de completar la llista esmentada, ha proposat una nova sèrie de malalties professionals per ésser equiparades als accidents en donar dret a indemnització.

El Dr. Meyer-Brodnitz, a la *Gewerkschaftszeitung* (Revista del Treball) de 31 de maig darrer, observa les dificultats serioses que pot presentar el judici que equipara a un accident una malaltia professional, el que exigeix especials nocions de patologia professional que no pot tenir tot metge; l'esmentat decret disposa que es presenti una declaració del metge de capçalera a l'Oficina d'assegurances certificant l'existència segura o presumpta d'una malaltia professional.

L'objecte principal d'aquesta declaració feta pel metge de capçalera, és fixar un primer certificat a més dels fets més importants des del punt de vista mèdic per donar lloc al procediment que ha de seguir-se després.

El metge tractant no pot emetre parer sobre la professionalitat de la malaltia; això és d'incumbència de la mateixa societat asseguradora que encarrega la qualificació a un metge competent segons el text del decret.

Amb la base de la declaració, primerament redactada, es fa una enquesta més detallada, sobre tot respecte a la qüestió de decidir la Caixa patronal a la qual pertoca la resolució del cas; a aquest objecte és l'Oficina d'assegurances que nomena el metge competent de conformitat amb les disposicions executives dels diferents Estats.

Alguns Estats d'Alemanya del Sud recomanen a les seves Oficines d'assegurances de fer la comanda abans de tot als metges autoritzats (*beamtete Aerzte*), però en altres, especialment a Prússia, no es segueix el mateix procediment, i àdhuc són encarregats com a metges competents, els facultatius de confiança de les Caixes patronals i els metges de les fàbriques; aquesta categoria de metges relacionats evidentment des del

punt de vista econòmic amb l'estament patronal, no ha donat sempre prova de posseir aquelles nocions professionals que són indispensables per la recta aplicació del decret.

A creure allò que exposa el Dr. Meyer-Brodnitz, el camí que ha de recórrer l'assegurador per a obtenir la indemnització que li és deguda està sembrat d'espines; l'autor cita molts exemples demostratius de les dificultats que ocorren entre treballadors afectes de malalties professionals i el metge que ha de decidir el seu cas. De tals exemples en resulta que: 1.er) Des del moment en què sobrevé la malaltia professional fins que es fa l'examen pel metge competent passa, generalment, un temps molt llarg (prop de dos mesos). Es pot donar el cas (i es dona moltes vegades) que el metge, malgrat la seva millor voluntat, no assoleix trobar signes de malaltia, per haver desaparegut els símptomes característics d'intoxicació aguda. I 2.on) La pràctica ha demostrat fins a quin punt el criteri del metge de confiança de les Caixes patronals pot estar en oposició amb el del metge independent; aquesta situació violenta no sols pot resultar en perjudici del pacient, sinó també pot induir a aquest a prendre una actitud hostil contra l'assegurança.

Per tal de remeiar els abusos que han estat assenyalats, el Comitè de la Confederació general alemanya de Sindicats ha enviat una circular a les administracions competents, en la qual proposa que puguin ésser designats com a informadors per les Oficines superiors d'assegurances i l'Oficina d'assegurances del Reich, els metges autoritzats i preferentment els *Consells de la indústria*, en qualitat de metges competents.

Aquests darrers semblen ésser els més qualificats per la tasca, tant per llur coneixença pràctica i llur gran experiència dins el camp de la higiene industrial com per la situació oficial que ocupen la qual dona garanties d'imparcialitat i independència enfront dels interessos econòmics. Amb aquesta mesura s'aconseguiria de retornar als obrers la confiança en el decret.

La demanda està fent el seu curs, però d'ésser acceptada resultaria que el número restret de *Consells mèdics de la Indústria* (a Prússia n'hi ha només cinc) no seria prou per a informar les nombroses demandes que es fan, de manera que els metges d'alguns districtes tindrien una tasca excessiva; s'ha pensat en recórrer als metges de

les clíniques universitàries i els del principals hospitals, investint una i altres de funcions oficials. Aquesta permetria també escurçar els termes massa llargs en què ara és fan els informes i tindria l'avantatge de què els metges encarregats dels mateixos no haurien de preocupar-se de les qüestions de competència i de despeses.

És probable que el Ministeri del Treball, a la pròxima modificació del decret de malalties professionals, no es limiti a allargar el radi d'acció pel que fa al número de malalties professionals amb dret a la indemnització; el ministeri procurarà així mateix de què els assegurats obtinguin el reconeixement efectiu de llurs drets.

Així—diu el Dr. Meyer—acabarà la injustícia que durant tant de temps ha prevalgut dins el domini social, degut a la qual un obrer afecte d'una malaltia professional es trobava en condicions d'inferioritat des del punt de vista del benefici de l'assegurança, comparat amb els obrers víctimes d'accidents, en tant que el risc era idèntic en un i en altres.

CURANDERISME NORDAMERICA

Als Estats Units el xarlatanisme mèdic és una plaga que adquireix proporcions extraordinàries de les quals es difícil fer-se'n una idea aproximada.

El número de pseudo-professionals va en augment cada dia. Escoles mèdiques de petits centres que donen certificats sense gaires garanties de capacitat, aventurers arribats de totes les parts del món, sectes religioses que entre els seus dogmes tenen sistemes especials de terapèutica a base de més o menys extravagants procediments suggestius, creen una multitud de practicants de l'art mèdic que exploten llargament la bona fe i la ignorància del vulgus, competint i perjudicant l'acció aciençada dels genuïns professionals.

L'Associació Mèdica Americana ve fent una vigorosa campanya contra aquesta mala herba que ha sortit profusament en el camp mèdic. En tots els números de la revista portaveu de l'Associació es pot constatar l'esforç de la mateixa en combatre el mal i procurant aportar-hi remei.

L'Associació ha publicat diferents volums aplegant els articles publicats en les seves columnes que molt ben documentats donen idea de l'extensió i intensitat del mal. També ha donat acollida

en els llibres editats a despeses seves, de tota documentació que permet un pregon estudi del problema i fer-se càrrec de l'energia en què la campanya contra el xarlatanisme és portada.

En les pàgines del llibre hi ha curiosos i importants aspectes nous del problema de l'intrusisme i àdhuc, el curanderisme fet per professionals, que revelen la complexitat en què ha arribat a assolir a Nordamèrica la qüestió que tant preocupa a l'estament mèdic de tot el món en els moments de crisi professional que més o menys es passen arreu.

Els interessants volums, necessaris als qui vulguin estudiar a fons el tema tan actual, porten per títol "Nostrums and Quackery" (Remeis secrets i xarlatanisme). Articles sobre el perill dels remeis curanderils i l'empirisme, aplegats i publicats per l'*American Medical Association*, de Xicago.

SOBRE L'ETIOLOGIA DEL CANCER

En la darrera conferència Internacional del Càncer, celebrada a Londres, produí cert enrenou una comunicació del Dr. Murphy sobre la naturalesa de l'agent causal del càncer i trametem un atinat comentari de "The Lancet", qui comenta el treball del metge americà fixant-ne la seva importància:

"Una de les primeres sessions de la Conferència Internacional del Càncer es dedicà—com era just i lògic—a la discussió de l'etiologia del càncer. La discussió posà en evidència el fet significatiu que encara existeixen entre els qui han dedicat la seva vida a l'estudi del problema, amples diferències de criteri respecte l'origen del mal; si tornem altra vegada al tema es perquè dues de les comunicacions llegides per eminents patòlegs de casa nostra i dels Estats Units d'Amèrica sembla que han impressionat quelcom la imaginació de la premsa diària amb el resultat de què el públic ha estat altra vegada nodrit d'informacions sensacionals i peticions demanant de saber que és allò que hi havia de cert en els informes presentats. Si agafem els documents oficials sotmesos a consideració de la Conferència pel Professor A. Leitch i el Dr. J. B. Murphy, i aquesta és l'única evidència que podem tenir en compte, no trobem justificada l'agitació promoguda en els diaris.

Certament, la comunicació del Dr. Murphy tracta essencialment de discutir un alt punt tècnic, o sigui l'*agent* que produeix els tumors filtrables de la gallina és un *virus* o una *enzima*. Nosaltres no sabem allò que és una *enzima*, ni sabem tampoc allò que és un *virus*; no són gairebé altra cosa que concepcions abstractes fetes per tal de donar raó de certs fenòmens biològics. Reconeixem la seva presència pels resultats que produeixen. El problema essencial que enclou al tumor filtrable de la gallina no és si l'*agent* causal és un virus o un enzima, sinó la seva remarcable especificitat d'acció que fa possible que pugui reproduir exactament el mateix tipus de tumor com el que ha donat l'*agent*. La major part de la comunicació del Dr. Murphy està destinada a exposar la prova que al seu entendre, demostren que l'*agent* causal és una enzima. Aquesta prova consisteix en haver preparat d'un filtrat actiu del tumor d'una gallina, per precipitacions repetides, una substància que a l'ésser subjectada produeix de nou el tumor típic.

En el darrer paràgraf de la seva comunicació, el Dr. Murphy diu:

"Difícilment pot concebre's que la fracció activa que ha arribat a obtenir en una substància purificada per repetides precipitacions, pugui portar amb ella després de tantes manipulacions fetes, cap organisme viu o virus. Al meu criteri, la condició d'enzima de la substància sembla ésser establerta de manera decisiva, però hi pot haver qui encara mantingui que malgrat tot no està excloua la possibilitat d'un virus. La prova final i conclusiva havia d'ésser la producció de la mateixa substància, de materials que amb tota seguretat no continguessin virus. Això ja ha estat fet. Per procediments tècnics similars, he isolat de teixits normals com els de testícules de gallines sanes, que no han estat en contacte amb animals que tinguessin tumors, un agent semblant amb el qual he produït el tumor típic transplantable en més de 90 per 100 de gallines.

Ací acaba la comunicació del Dr. Murphy i, acabant, el lector resta sense esma. Seria realment una descoberta remarcable si fos possible

extreure, amb considerable regularitat, dels testícules normals de la gallina, una substància química que en ésser injectada a una altra gallina normal, produís, amb considerable regularitat, un nou tumor maligne. No resoldria el problema de malignitat dels tumors, però ens seria revelat un fenomen de significació de llarg abast en els seus aspectes biològics generals. Allò més desconcertant és que un observador de l'agudesia de visió del Dr. Murphy no comentés aquest aspecte del seu treball, contentant-se a emprar l'observació senzillament com un argument de la naturalesa enzimàtica del principi actiu de producció dels tumors, això és, un punt d'importància secundària.

Dels informes que tenim davant, sembla, tanmateix, que és el professor Leitch abans que el Dr. Murphy qui té més complets títols per aquesta observació. El professor Leitch ha reportat que ha obtingut un *sarcoma típic de Rous* injectant a una gallina el pàncreas normal d'una altra, però que repetint nombroses vegades l'experiment no ha obtingut el mateix resultat. I ha remarcat també, amb molta de raó, que un resultat positiu obtingut entre un gran nombre de resultats negatius ha d'ésser forçosament interpretat de manera molt diferent que un resultat positiu obtingut amb remarcable regularitat.

Un simple resultat pot, comprensiblement, ésser emprat com a argument contra la condició de virus de l'*agent*, malgrat, potser no és un fet tan concloent com semblen creure el professor Leitch i el Dr. Murphy; però, fins que no coneguem el percentatge d'èxits que resulten de la injecció de la substància isolada pel Dr. Murphy a un nombre determinat de gallines, i el percentatge de casos positius en què es pugui obtenir un preparat actiu dels testícules d'un nombre de gallines normals, és impossible determinar la *vàlua general* de la seva observació. Sobre aquests punts el Dr. Murphy no en diu res, possiblement perquè no ha fet un nombre suficient d'experiments per tal de justificar una expressió d'opinió.

Hospitals de Catalunya

L'Hospital de Vich

per

MARTI GENIS I AGUILAR

EL bon excursionista que roda el món, agra-dós de veure i estudiar paisatges, monuments i pobles, quan la carretera que ve de Barcelona el porta de la plaça d'En Balmes al començament de les espaioses rambles que envolten la ciutat tota de Vich, la primera construcció urbana que el fa deturar per tal de contemplar-la, és la Santa casa dels malalts. Amb un petit jardí al davant, s'aixeca una façana de pedra enfosquida pel temps, modesta i sèria en els detalls, corresponent dintre l'estil del segle XVII en què fou bastida, al seu benèfic objecte.

És l'*Hospital de la Santa Creu*; l'*Hospital de Terrades*; el *Sant Hospital de Vich*.

A un costat, i amb comunicació amb ella, s'aixeca, com una germana que l'empara, una petita bella Església.

L'esperit observador del viatger s'adona insensiblement que entra a una ciutat on els sentiments humanitaris no hi són pas estranys. I és així en realitat. La bona anomenada de piadosa i caritativa amb què l'adornen molts d'aquells qui d'ella parlen, és ben merescuda. En la història de la seva religiositat i excel·leix la claror viva la virtut teològica de la Caritat: així l'oculta, la individual, en què la mà dreta no sap allò de l'esquerra, com la de les corporacions oficials protectores del poble, o de les associacions populars benèfiques. Però aquella que té cura dels pobres malalts; que els acull, que els assisteix i els aconsola; aquella on culmina l'amor al proïsme; la que en petits llocs i en les grans urbs ha alçat cases de socors pels que pateixen, és la que santament labora en els Hospitals.

Com i quan s'és posat Vich al rengle, si no a la davantera, dels pobles que han practicat així el diví manament: "Amaràs a Déu sobre totes les coses i al proïsme com a tu mateix per amor de Déu"?

Confuses com són les dades històriques per aclarir aquest punt com tants d'altres, tenim, però, comprovants que en el segle del Cristianisme Vich ja gaudia d'una casa, d'un Hospital, que aixoplugava principalment clergues malalts.

No tenim d'aquí ni d'altres bandes anteriors referències; per tal, com ja és sabut, que en les antigues civilitzacions els impulsos de la caritat no entraven gaire en la llur constitució moral. Les divinitats mitològiques d'aquells Imperis que enlluernaven la història amb la resplendor de la seva grandesa, no tenien ni poc ni molt de compassió pels desvalguts, pels pobres, pels malalts. D'Egipte, de Grècia, de Roma, no sabem res en aquest sentit que ens aconsoli. Atenes, per exemple, mantenia els soldats inutilitzats per la guerra. Però, si estaven malalts, ja no en tenien cura d'ells. Pels pobres en general, res. Els espartans consideraven a aquests desgraciats com éssers perjudicials a la societat. A Roma, tanmateix, algunes cases riques ja assistien llurs esclaus, vells o malalts, en la cambra que tenien per a tal objecte, anomenada *valetudinària* o *infermeria*¹.

Però un gran dia s'escampà des del Calvari sobre la terra, com una fresca rosada, la nova *Llei d'Amor*, que féu germans a tots els homes. I

¹ Enciclopedia Espasa.

amb el Cristianisme nasqueren ben aviat els seus Hospitals.

Entre els primers que havien de donar forma a la bona obra hospitalària, sabem que l'any 258 el Diaca Llorens, junt amb altres fidels, en mig de la persecució de què eren objecte a Roma, acollia en certs llocs amagats a nombrosos malalts. Després aquesta mena d'albergs es propagaren, donant-los el nom de *Paupere gimnasia*.

L'any 380, una patrícia, de nom Fabiola, aixecà a les afores de la ciutat una casa on recollia, donant-los tota mena d'assistència, els pobres malalts abandonats en la via pública; com en tants pobles succeïa per vergonya de la humanitat². Després Paula, una altra gran senyora, compadint-se dels pelegrins que anaven a Terra Santa, que aleshores eren en gran nombre, i molts dels quals hi arribaven extenuats pel llarc i penós camí, ella mateixa se n'anà a Jerusalem, on, segons un escrit que em dona aquesta nota³,

"...de común acuerdo con otras mugeres piadosas fundó una asociación dirigida por S. Jerónimo, que tenía por objeto ausiliar a los peregrinos enfermos, y dedicar el resto de su vida á las prácticas devotas. Otras santas mugeres contribuyeron a no tardar a la fundación de un asilo para los pobres enfermos; y compraron una casa en un punto vecino de la ciudad de Jerusalem para albergue de convalecientes."

També l'Emperador Constantí per tal d'atendre els pelegrins que en el seu romiatge als Sants Llocs hi sojornaven de pas, féu construir un magnífic Hospici a Constantinoble.

I Justinià, en 530, bastí a Jerusalem un altre gran edifici conegut per *Hospici de Sant Joan*, que més tard pertanesqué a una Ordre religiosa d'aquest mateix nom.

Des de llavors s'anaren alçant en altres bandes refugis semblants pels pobres; i eren tan estimats i beneficiosos pel poble, que Julià l'Apòstata, el qual hauria volgut revifar els déus del gentilisme morent, veié amb aquestes obres de caritat créixer el nombre de *cristians*, fent-ne bastir, tot seguit d'altres per tal d'oposar-se a aquells amb la filantropia pagana.

A aquests bells exemples de cristià humanita-

risme que el sentiment religiós anava estenent pertot, no hi foren pas estranys els nostres vells compatricis vigatans. N'hi ha prou per a demostrar-ho, amb una suscinta exposició de les principals fundacions, fogars de caritat, que encara avui ens recorden, dignament coronades per l'actual Hospital de Terrades, el *Sant Hospital de Vich*: l'*Hospital de la Santa Creu*.

Diguem alguna cosa dels benèfics asils que el precediren: com l'*Hospital dels Leprosos*; l'*Hospital de Pelegrins*, i l'*Albergueria* per a sacerdots malalts.

L'HOSPITAL DELS LEPROSOS O DE SANT JAUME

Sortint de Vich pel camí de Tarradell, a un tirat de pedra, es troba una capella petita de Sant Jaume, molt vella, de pobríssim aspecte, i tancada tot l'any, llevat de la diada del seu Sant, que encara s'hi fa un aplec (antigament més concorregut que avui) celebrant-s'hi en honor seu una devota funció religiosa.

És la memòria existent d'un Hospital, que cap allà el segle XI o XII s'aixecà a la pietat del poble per empar i remei dels desgraciats que el terrible flagell de la lepra havia ferit.

Se'n tenen poques notícies. En uns opúscles que l'antic canonge de Vich, l'illustre antiquari En Jaume Ripoll publicava, cita el testament d'una tal Florència, fet en 30 de setembre de 1920, llegant a *Sant Jaume dels Leprosos sis denaris*.

El Rei Pere II, escaient-se a Vich, li concedí un cens de cinc sextaris de vi (si fa no fa, tres litres) que a nom seu li havia de donar cada any En Berenguer de Sala.

Una altra escriptura de 1230 nomena a En Raimond de Cabanes, En Guillem Pla i En Pere de Ripoll *Germans de Sant Jaume dels malalts*: la qual cosa vol dir que hi hauria llavors una comunitat o confraria, encomanada de l'assistència dels leprosos. L'esmentada casa vivia només de les caritats de la gent, puix que no tenia altra cosa que onze lliures barcelonines de renda. Devia costar quelcom de subvenir a les necessitats de tots els qui acudien a l'hospitalària porta, ja que el Papa Benet XIII l'afavorí incorporant-hi el *benefici de Sant Hipòlit*, fundat en la Catedral

² Diccionario Montaner y Simón.

³ Salarich, fill.

amb la seva butlla donada a Barcelona, al 22 d'abril de 1410 ⁴.

No sabem fins quan durà aquesta bona obra pels *malalts de Sant Jaume*. És de creure que funcionaria fins que aquell trist morbo s'acabés totalment o suficientment.

ALBERGUERIA

L'HOSPITAL PER A SACERDOTS MALALTS

La Seu de Vich havia tingut, com antigament tenien totes les catedrals, un alberg especial per acollir els malalts, clergues principalment; mantenint-lo de les seves pròpies rendes. Se'n deia l'*Hospitaleria*, l'*Infermeria*, i, més correntment, l'*Albergueria*. Tenien cura dels malalts un prebendat designat expressament per aquest càrrec amb el nom d'*Hospitaler* o *Alberguer*. Tindria la seva casa en el tros que resta d'un carrer vell avui deshabitat, que les parets de la Seu el tapen i encara se'n diu el carrer de l'*Albergueria*.

Del començ d'aquesta institució no en tenim notícia. Però sabem que l'any 1133 el bisbe Gaudfred encomanava la seva administració a l'Abat del Monestir de l'Estany, amb l'antuència de tot el Cabilde "...para que la Casa Hospital de los pobres que es en Vique, permanezca bajo las órdenes y régimen del Abad Prior de la ya nombrada Iglesia del Estany, para recreación y beneficencia de los enfermos; y también para que el mismo Abad Prior, con el parecer de nuestro Capítulo, lo establezca y disponga" ⁵.

En 1252, *Idus mars* (dia 15). Per una sentència, es determinen les obligacions dels *Porcioners* de la Catedral, un dels quals era l'*Alberguer*. Se li ordena que posi llits a l'*Albergueria* com hi havia abans, on puguin jauri els pobres i malalts; hi una recta distribució de les almoines, porcions, i altres béns, que anyalment percep l'*Albergueria*.

Ho diu així una escriptura de la qual en transcrivim la continuació en el seu mateix text llatí:

Pronunciamus decernimus et ordinamus quod P. de ferigola Rector albergerie in choro sei Petri assidue intercit... elemosinam distribuat pauperibus, pauperes in hospitali illius albergerie recipiat, ad quorum recreacio-

nem vel necessitatem ibidem lectos ubi jaceant possi precipimus sicut olim fuerunt. Quibus pauperibus et infirmis de predictis porcionibus et aliis etiam que ipsa albergeria ubique annuatim percipit... juxta facultates ipsius provideat ⁶.

L'any 1390 fou ordenat pel bisbe Ferran Pérez i Calvillo que els pobres malalts se'ls donessin vuit diners; i que si a l'*Hospici* no hi hagués malalts es donessin a altres pobres.

Al mateix any un Capítol General de Canonges presidits pel Bisbe, manà això que segueix:

Statuimus et ordinamus quod albergerius nostre ecclesie ad quam regimen hospitalis albergerie noscitur expectare pro recolligendis pauperibus quinque lector raupis decentibus ornatos facere habeat et tenere et in illis dictos pauperes absque fraude recipere si divinam ultionem voluerit evitare qui quidam quinque lecti post cessum vel decessum dicti albergerii hospitali predicto remaneant sic ornati ⁷.

Més tard, havent canviat les circumstàncies, el Bisbe Gil, que fundà el Seminari, traspassà a ell les rendes de l'*Albergueria* (segle XVII). Però en morir aquest Prelat, tornaren a la seva antiga administració, sempre a benefici de capellans; i tenint-ne cura un dels tres *rationers* de la Catedral, càrrec el qual s'extingí amb la publicació del *Concordat*.

L'HOSPITAL DELS PELEGRINS O DE SANT BARTOMEU O D'EN CLOQUER

A la baixada del pont que va al carrer de Sant Francesc, hi hagué per molt temps l'*Hospital dels Pelegrins*; així anomenat perquè a més d'acollir tota llei de malalts de la ciutat, que llavors no comptava amb cap altre alberg general, hi eren assistits els romeus o pelegrins de Terra Santa, que en el seu temps eren nombrosos i molts dels quals emmalaltien en aquell penitencial viatge.

Avui no en resta ni rastre d'aquest edifici, ni en tenim gaires dades del seu funcionament. El nom que tenia de primer antuvi era del benemèrit patrici Arnau de Cloquer, ja que a la caritativa liberalitat d'ell, es degué la seva fundació, en novembre de 1217, segons la notable escriptura que guarda l'Arxiu Episcopal de Vich, i que ací en transcrivim una part:

⁴ Salarich, pare; *Historia de Vich*.

⁵ Salarich, pare.

⁶ Arxiu Capitular.

⁷ Arxiu Capitular.

Ramon Prior del Estany otorga llicència y facultat al vigatà Arnau de Cloquer y als seus per edificar un Hospital pels pobres, *domos ad recipiendum pauperes* en el camp que posseïx baix domini de dit Prior prop de Vich *in ipso tuo campo quem per nos tenes iuxta villam vici ad caput pontis vici secundum tuam tuarumque voluntatem*.

S'hi posa la condició de què mai no podrà alienar-se l'esmentat Hospital en favor de cap altre Hospital, ni de cavaller, templaris, ni religiosos templaris, ni altra religió o monestir, encara que sigui privilegiat pel Papa sense la voluntat i consentiment del Prior i Monestir de l'Estany. I si ho fa esmenarà en favor del monestir el contrafur, dintre de trenta dies. I en cas de no fer-ho queda revocada la llicència que li dona.

L'esmentat Ripoll, en el seu *Catálogo de Prebendados, etc.*, ens diu que l'"Arnaldo de Cloquer era lego y canónigo de Vich y que murió en 5 idus agosto de 1240; fundó el Beneficio o Rectoría de San Bartolomé extramuros de Vich. Y su hijo, Ferrer de Cloquer, dejó el patronato al Claviguer, Alberguero y Rector de Aniversarios en la Catedral, en 1255".

Ens diu el mateix Ripoll que el Bisbe Galceran Lacosta, donà un reglament a aquest Hospital:

"En 1408, Guillermo Sapparra, Canónigo y Paborde de la Catedral de Vich, fué un gran bienhechor de este Hospital: reedificó y dotó convenientemente el mismo. Y en esta fecha por escritura autorizada por el notario Bartolomé Escayó, dió y confirió la administración del mismo al Gremio de Zapateros de la ciudad, con facultad de que recibiesen sus procuradores, o *Caps de Confraria* las rentas y emolumentos del mismo, y los invirtiesen en camas y cuanto fuere menester para el buen tratamiento y comodidad de los pobres o caminantes que allí se albergasen."

Amb aquestes poques referències podem deduir quin fou el favor que meresqué l'Hospital de Sant Bartomeu de la comarca ausetana, fins que en el segle XIV s'alçà l'actual Hospital de la Santa Creu; quedant destinat exclusivament als pelegrins i caminants, com, en la *Historia de Vich*, en Salarich ho addueix d'una escriptura pública d'aquells anys, donant-ne la clàusula següent:

Com així mateix vist y considerat, que de present en virtut de la ordinació es estava feta per los Magnífichs

Consellers de dita ciutat y lo Reverent Capítol y Canonges de la Iglesia de Vich Generals administradors del Hospital den Ramon de Terrades de dita ciutat e la dita Confraria, com a administradors de dit Hospital de Sant Bartomeu, que los pobres malals e infants a nodrir, dels quals dit Hospital de Sant Bartomeu, ans de dita ordinació sopportava y sostenia grans despeses hagen esser portats, governats, criats, nodrits y alimentats en lo dit Hospital den Ramon de Terrades, y de les rendes y emoluments de aquell é los pobres viandants y bribons hagen esser acollits en dit Hospital de Sant Bartomeu, per los quals dit Hospital de Sant Bartomeu per acollir aquells, soporta poques despeses, en tant que quiscun any, pagat y satisfet tot lo que se despen en dit Hospital tant per acollir los pobres viadants y bribons, com en altra manera, sobren y resten de les rendes y emoluments de dit Hospital en poder dels procuradors d'aquells, passades vint lliures.

Havent disminuït molt amb el temps l'afluència de pelegrins i d'altres vianants, la seva missió tan benefactora s'acabà en el segle XVI. Els seus administradors, que ensems ho eren d'unes Confraries de Sant Francesc i Sant Bartomeu, fundaren, amb els seus béns, que només consistien en censals, una *Causa Pia* per a fer donacions a les donzelles d'aquests gremis.

L'HOSPITAL DE LA SANTA CREU

Segurament que el més alt exemple de caritat cristiana que s'ha ofert en nostra ciutat fou, com diu el seu cronista, la fundació i sosteniment de l'Hospital anomenat de la *Santa Creu* o de *Terrades: l'Hospital General de Vich*.

Un insigne patrici i acabalat mercader de Mallorca, En Ramon de Terrades, deixà en el seu testament sotsacrit pel notari En Joan Font a 8 d'abril de 1348, una forta quantitat de diner, per tal de comprar un terreny i construir-hi un gran Hospital pels pobres malalts de la ciutat: volent que es fes en el carrer de Sant Pere davant de la capella que era de Santa Margarida, i avui és l'Església dels Trinitaris. I l'encomanava a la protecció i bona voluntat del Consell de Vich.

D'aquesta escriptura, que creiem ben interessant sota molts punts de vista, se'n guarda, a la Secretaria de l'Hospital, una còpia de les disposicions referents a tan notable deixa, sotscrita al 1879. I devem a l'amabilitat del celós secretari actual Mn. Ildefons Bonvehí, de poder-la incloure íntegra a aquesta humil monografia.

Traducción literal de la cláusula testamentaria de don Ramón de Terrades.

Además considerando que todo principio es llamado arriba (desuper) óptimo mientras que en la presencia de Dios sea decoroso y amable, porque desde mucho tiempo reflexionando seriamente de mí mismo que sería cosa buena, piadosa, célebre y aceptable en la presencia de Dios nuestro Señor iniciar y levantar en la dicha ciudad de Vich, la fábrica y edificios para el servicio de la hospitalidad, en cuya obra una vez comenzada hallarán medio de conducirla graciosamente los corazones de los fieles preparados con la divina gracia. No obstante empero emprendiéndola (amplectentes) de consúmo, llevarán a feliz término esta obra gloriosa, disponiéndolo el Señor de los que dominan cuyo negocio promueve.

Por esto en alabanza gloria y reverencia de la divina e inefable Magestat y de su santísima madre María siempre virgen, y de toda la Corte celestial en remisión de mis pecados y de los de mis padres, quiero, establezco, y dispongo, que de mis bienes que el Señor me ha concedido, luego de seguida mi muerte y tan pronto como sea posible se compren y mantengan prédios, y en locales suficientes, a saber en dicha ciudad de Vich, y en la calle que se llama de San Pedro, frente a la capilla de Santa Margarita que allí mismo está edificada, en cuyos prédios y locales que deben comprarse, se levanten y construyan los edificios y casales que han de servir de hospital, queriendo que los venideros conserven una voluntad irrefragable a dicho hospital y á la forma y cualidad de dichos edificios.

Quiero, mando y dispongo que en primer lugar y con toda preferencia sean levantadas dos casas cada una de las cuales tenga aquella longitud que indicarán tres arcos de piedra que quiero haga en cada una de las dichas casas para sostener el techo siendo la distancia de un arco a otro la que sea necesaria según la cualidad del sitio y del techo, y según se acostumbra hacer en semejantes edificios.

No menos quiero asimismo que la anchura de las referidas casas corresponda a su latitud como lo enseñará (la experiencia) por cuanto quiero que se compren, ordenen y pongan por separado en cada una de dichas casas una vez concluidas doce camas con las ropas suficientes. En cuyo hospital y edificios mencionados sean admitidos y cuidados y asistidos en sus necesidades cualesquiera personas desamparadas, de uno y otro sexo que escogieren aquel mismo establecimiento para vivir y hospedarse y que en la una de dichas sean hospedados y cuidados los hombres y separadamente en la otra las mugeres, de modo que cuantos se alberguen en una y otra se les dé hospedage honestamente y con separación de los sexos; para cuyo hospital, fábrica y mueblage de los referidos edificios y casas, entrego y quiero

que se den seiscientas libras de las llamadas "larga moneta" a saber dando y pagando un florin de oro bueno y legítimo peso y media florenza por cada veinte y cinco sueldos; cuya cantidad los citados mis albaceas de Mallorca cuyden y hagan que se gire y destine tan pronto como le sea posible con toda seguridad por medio de cambio o bien que de cualquiera otra manera sea entregada y deliberada en dicha ciudad de Vich a los VV. Concelleres o Jurados de dicha ciudad de Vich que a la sazón hubiere, a los cuales humilde y devotamente suplico que aceptando de buena voluntad esta mi disposición la cumplan con prontitud y sin tardanza teniendo, comprando, y mandando hacer los predichos edificios camas materiales y todo cuanto deba hacerse y completarse acerca de estas cosas, cumpliendo en todo esto mi voluntad encargando á los mismos desde ahora y perpetuamente el régimen, y gobierno, y administración del mismo hospital, en el cual los mismos Jurados juntamente con su Consejo (el cual en todo lo referente al mismo ha de ser interrogado y observadas firmemente sus resoluciones) propongan y destinen un rector y procurador ya sea para cada año, yá según estuvieren satisfechos de su aptitud para el mismo hospital y los albergados en él, esto es para mandar cuidar y procurar todo lo referente al mismo hospital y a los que en él se alberguen queriendo sin embargo y estableciendo que el régimen y administración del referido hospital corresponda solamente á los Jurados en unión con su Consejo.

Para todo lo que en esta mi disposición quiero que se haga y cumpla fuera de esta ciudad y reino de Mallorca así en el obispado de Vich como en cualesquiera otra parte según declara más abajo el contenido de este mi testamento constituyo hago y elijo mis albaceas y representantes (comisarios) a Pedro de Terrades hermano mio a Berenguer Vidal y á Jaime Janer vecinos de Vich en la citada diócesis. Mas si estos mis albaceas fallecieran antes de haber ejecutado esta mi disposición que les encargo o bien si alguno de ellos hubiera tal vez fallecido antes del completo cumplimiento de ella, en tal caso el que sobreviviera, junto con los albaceas del que hubiese fallecido ó si falleciesen los otros dos, aquellos a quines hubiesen constituido y nombrado albaceas ejecuten y cumplan lo que más arriba tengo ordenado así en la ciudad y diócesis de Vich como en la otra parte del mar, todo de la misma manera que si yo les hubiese nombrado verbalmente ó por escrito, ó de otra manera los hubiese declarado por sus nombres propios y apellidos (demonstracionibus).

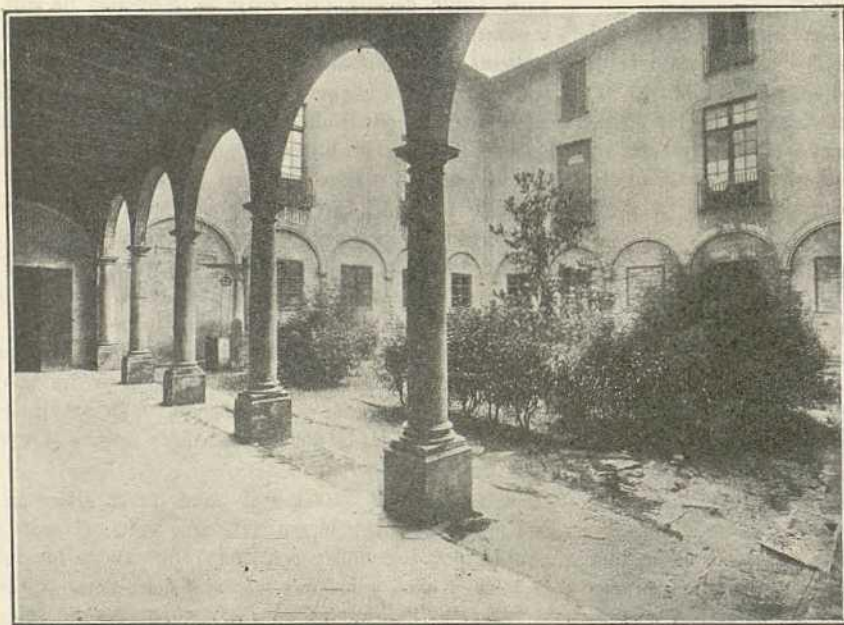
Sin embargo si todos estos antes de la ejecución de esta mi voluntad hubiesen fallecido, entonces sean mis albaceas los venerables consellers (jurats) de la ciudad de Vich y ellos y los que les sucedieren lleven a efecto lo dispuesto en este mi albaceazgo por cuanto les doy plena facultad lo mismo que á los albaceas nombrados arriba en primer grado así en los territorios cismarinos

HOSPITALS DE CATALUNYA

L'HOSPITAL DE VICH

*Vista exterior
de l'Hospital*

*Claustres i pati
de l'Hospital*

como en los ultramarinos así como á los otros albaceas sustituidos a aquellos como tambien a los mencionados consellers para que qualquiera de ellos hagan mis veces con pleno poder y libre facultad de obrar mi voluntad según el modo y distinción sobreexpresada de manera que puedan de todos mis bienes y de cualesquiera otros así en metálico como en efectos adquirir, vender obligar dar posesión, exigir fianza y en este concepto obligar los bienes restantes y en ellos y sobre ellos hacer cualquiera contrato al objeto de ejecutar y cumplir todas y cada una de las cosas expresadas de la misma manera que hubiese podido hacerlo yo mismo en vida, dándoles y confiriéndoles comisión (mandatum) general juntamente con la general y libre administración.

S'aixecà el magnífic Alberg tal com desitjà el bondadós amant dels pobles de Jesucrist. S'anà complint la seva obra amb amor i prudència, mereixent l'estima i la protecció dels ciutadans de tots els estaments que imbuïts pels mateixos piadosos sentiments d'En Terrades, cuitaven a afavorir-lo, tant per les seves ordinàries despeses, com per les obres de restauració i millorament que calgués fer a la casa, amb tota mena d'auxilis; a fi de mantenir i augmentar les seves rendes.

Seria llarga una cita de personalitats i gents senzilles que donaven almoines a la Santa Creu, tant amb diners com amb dinades. En aquell temps que era freqüent en les últimes voluntats fer deixes a Monestirs, Hospitals, Confraries i Gremis de les poblacions, el nou Hospital de Terrades fou una de les obres que més interessà al bon cor de la gent. Ens en podem fer càrrec amb algunes mostres de les que encara parlen els nostres arxius, i ací exposem algun exemple:

1365-29 Novembre. El Bisbe Ramon de Bellera concedeix llicència per captar a favor del Hospital de Terrades, y otorga ademes indulgencies als qui fassin almoyna

1380-13 Abril. *Testament de Guillem de Coromina, draper, ciutadà de Vich*: "Item dimitto operi hospitalis novi carrarii Petri dicte civitatis vici vigintis solidos de predictis Mille solidis. Item dimitto eidem hospitali et ejus pauperibus unum mathalafium meum melius et unum travescrium meum non melius, sed aliud immediata melius post primum melius et unum choopertorium lecti melius et duobus meis choopertorii lecti rubeis que omnia maneant et sint quamdiu durabunt ad servicium et in servicio atque ademprissio pauperum Jha. Christi ad dictum veniencium hospitali et hospitancium et jacencium pro temporibus in eodem."

1382-26 Setembre. *Testament de Brunissenda muller d'en Pons d'Altarriba*: "Dimitto... et hospitali Raimundi de Terradis quod fit in carrario sei Petri vici viginti solidos." (Això prova que encara l'obra s'anava acabant.)

1384-30 Novembre. *Testament de Bartomeu Fraixó ciutadà de Vich*: "Item lego hospitali Raimundi de Terradis carrarii sei Petri civitis vici unum lectum positum cum marfica uno matalafio uno traverserio uno pari lintea minum et duobus locibus."

1384-23 Febrer. *Testament d'Elisenda viuda d'en Berenguer de Calm sabater de Vich*: "Item dimitto hospitali Raimundi de Terradis carrarii sancti Petri civitatis vici, amore Dei et ob remedium anime mee et aliorum predictorum (pàres y demés difunts) quoddam hospicione meum cum orto et fexia retro ipsum quod habeo et possideo in carrario de Gurp dicte civitatis vici. volens et mandans quod ipsum hospiciom cum orto et feixia vendatur per regentes et administrantes ipsum hospitali et quod precium inde habendum detur et distribuatur per ipsos vegentes in opere et lectis and alias innecessariis ipsius hospitalis ad cognicionem ipsorum regencium prout eis vissium fuerit faciendum."

1389-4 Maig. *Testament de Sibilia viuda de Guillem çà Trilla habitant en lo carrer de sant Joan de Vich*: "Insuper dimitto hospitali Raimundi de Terrades, carrarii sei Petri vici amore dei novem cannas panni stupe lini ad opus linteaminum pauperum ibi hospitancium."

1394-29 Desembre. *Testament de Bernat Dervall major draper ciutadà de Vich*: "Item dimitto hospitali Raimundi de Terradis carrarii sei Petri amore dei unam lodicem de meis quam mei manumissores elegerint eidem hospitali daudam."

1390-3 Abril. *Testament de D. Guillem de Malla, doncells* "Item dimitto hospitali Raimundi de Terradis eiusdem carrarii sancti Petri amore dei quinquaginta solidos."

1415-17 i 18 desembre. — Un document que demostra com a principis del segle xv a Vich s'està prou ben servit, i de sobres, pertocant a tota llei de necessitats hospitalàries.

És una escriptura de cessió pels Consellers de de la ciutat als PP. Carmelites, de les cases que foren de donya Poncia vidua i hereva universal de Guillem Barrat. Per aquest document consta que l'esmentada senyora atorgà testament a 26 de maig de 1403 en poder de Nicolau Mateu, i fetes les seves pieś disposicions, diu que: de tot el restant

dels seus béns, fos fundat un hospital pels pobres; encomanant als Consellers el règim i patronat del mateix.

Doncs els Consellers mateixos s'interessaren perquè Benet XIII, aleshores reconegut aquí per Papa, permetés la pia disposició de la bona senyora en l'erecció d'un Convent de Carmelites a la ciutat, allegant, entre altres raons:

Nos dicti Conciliarii deliberacione plenaria atque maturo el digesto concilio nostro super hiis, vidimus atque invenimus quod dicte Civitas (Vich) hospitalibus aliis per Dei gratia non indiget, cum per eandem gratiam satisfunt in civitate eadem hospitalia bene opulencia in quibus pauperes ad hanc civitatem declinantes bene et opulenter recipiuntur et recipi possunt.

1454-11 Agost. Juan Fabrega ciutadà de Vich teixidor de drap de lli, en aquesta fetxa otorga testament instituint hereu universal de sos béns al Hospital de Terrades.

1459-16 Juny. Els Administradors de Hospital venen a Juan Camps agricultor aqueixos béns de Juan Fabrega. El preu que entregaren 12 lliures.

Per aquells anys, devia construir-se el Pont de Gurri en la carretera que és avui de Sant Hilari. Un piadós sacerdot féu un préstec per l'obra al Consell de Vich, inscrivint com a donatari l'Hospital, que encara avui en rep anyalment els interessos.

Amb la successió del temps, el corrent de pietat vers el nostre Hospital tenia naturalment les seves altes i baixes. Els Consellers de la Ciutat zelosos del Patronat que hi exercien, trobant-se a començaments del segle XVI, que amb els seus esforços no fruitava com desitjaven, pels anys de 1525 oferiren al Cabilde eclesiàstic que se'ls unís a la bona obra hospitalària per tal d'obtenir-ne millor resultat.

Ajuntant-se caritativament els dos braços directius del poble, sempre sota la presidència del Conseller en Cap, reprengué llur cristiana missió i nova vigoria.

Aleshores la vella fàbrica de l'Hospital ja demanava sèries reparacions i reformes; com així mateix la seva antiga capella. Vingueren donatius a bastament per fer-ho tot tal com calia, i pogueren ésser atesos molts més desgraciats dels que hi abocaven, tant les naturals malalties, com les tubulències socials endèmiques en aquells temps.

Podríem donar compte de l'amor que sempre ha sentit el poble vigatà per l'Hospital, retraient les ofertes i donatius que per aquestes obres de reconstrucció de la casa, i anar continuant la seva obra de caritat, consten en els arxius amb noms de totes les representacions socials. Tant en aquells anys, com en el decurs dels vinents segles, trobem entre els protectors personalitats il·lustres, que algunes honoren amb llurs retrats un digne lloc a l'Hospital. El canonge Ramis i En Josep Font i Bojons, són ben remarcables. Del primer en direm quelcom més. Del segon és curiosa una fundació que deixà i que encara dura segons conta el cronista Salarich.

Diu que el dia 8 de març, festa de Sant Joan de Déu, es reunien en una sala tots els de la Casa, des del president a l'últim criat. S'hi fa un sermó animant-los a servir amb tota cura els malalts que estan sota la seva vigilància. Llavors es donen 32 rals al predicador, 16 al president i 2 a cadascun dels altres allí presents. Però, ordinàriament, aquestes quantitats són retornades a benefici dels malalts.

Sabem per documents de la Secretaria, com la benvolença de persones reials també ha emparat l'Hospital.

En 1547 el Príncep d'Astúries, després anomenat Felip el Prudent, pren al seu empar i guia a totes les persones en ell adscrites. A més, dona permís perquè un *Baciner* pugui demanar almoines per l'Hospital de Vich en totes les parròquies del Bisbat.

El seu successor En Felip el Piadós, institueix que la Santa Casa sigui hereva universal de tots aquells qui morin intestats i sense fills.

Una Butlla del Papa Pius IV, en 30 d'agost de 1560 li traspassa totes les rendes i emoluments de la Pavordia, de la qual era llavors Casa del Monestir Agustinià de Sant Tomàs de Riudeperes.

Entre els Bisbes que en els temps moderns més s'han distingit pel seu amor i els seus auxilis als malalts de l'Hospital, hem de fer especial esment de Fra Bartomeu Sarmentero, i d'En Francesc de Veyan. Aquests dos enriqueixen l'edifici, costejant les obres d'un nou departament per a convalescència.

L'Illm. Veyan féu més encara. La gratitud que més glòria li donà està en haver fet construir a més, unes altres espaioses dependències per exposits, avui dissortadament suprimides.

Ell hi destinava la dècima de fons Piu beneficiat de la Diòcesis, bastant a mantenir-hi un centenar d'infelices criatures, amb mestres pels nois i per les noies. Però a la seva mort, en 1815, elles perderen aquell bon pare que tant les estimava. Així ho recorden uns dístics, al peu de la imatge que el representa, en la sala dels retrats ⁸.

Però amb el temps les necessitats de la santa casa devien créixer, i no vindrien encara a proporció els subsidis per atendre-les. A més no aniria de vegades prou dreturera la seva marxa administrativa, perquè en una sessió de l'Ajuntament, de 29 de juliol de 1532, es diu que:

Por los desórdenes y mala administración que había en el Hospital, el Concejo acordó que los Sres. Concelleres junto con 5 personas que se eligiéren, cuidaren de aquel; como así de antecedente se acostumbrava, hasta que el Sr. Obispo y abogados decidan la pretensión que está pendiente por la Capitulación hecha entre la ciudad y el Cabildo Eclesiástico.

De la vida que portava l'Hospital i del fervor i atencions que rebia dels sentiments caritatius de les entitats civil i eclesiàstica en aquells temps, prou dificultosos per a la nostra ciutat, com per tantes altres, en donen llum per fer-se'n càrrec molts acords de l'Honorable Consell, com alguns que ací continuem ⁹:

1539-4 juny. Por falta de médico que se observa en el Hospital y para los pobres que no pueden pagar la visita sea asalariado el D. Pedro Roca natural de Girona y se le dé el salario acostumbrado.

1589-12 juliol. Que los Autos y demás títulos de las rentas del Hospital se tengan en custodia en la casa de la Ciudad.

1622-6 març. Que sean dadas al Hospital 120 libras en cuatro plazos.

1625-14 maig. Que en las visitas que haran los Señores Concelleres a los pobres del Hospital puedan gastar con regalos 36 libras.

1660-10 maig. Que los Señores Concelleres en las tres fechas añales vayan a visitar el Hospital y por regalo de los pobres enfermos den de limosna en cada una vez 10 libras.

1661-21 janer. Que sea permitido y dada licencia al

Señor Pedro Ramis de hacer un quarto en el Hospital en el qual dicho Señor Canónigo ha insinuado deseaba morir.

1664-15 desembre. Que sea permitido al Señor Canónigo Pedro Ramis para ensachar la Iglesia del Sto. Hospital.

1688-18 juny. Que sea aceptada la fundación de 200 libras de renta anual que deve hacer el Señor Canónigo Pedro Ramis por la carne que necesita el Sto. Hospital.

1672-13 juny. Que los Reparos del conducto de la Fuente al Hospital que al presente necesita, como y los que en venidero necesitará, los pague y costee el Común de la Ciudad.

1672. Que se acepte el aumento de la fundación hecha por el Canónigo Ramis por la carne necesaria por los pobres del Hospital.

1677. Nombramiento de Cirujano del Hospital a Silvestre Martí.

1677-11 novembre. Que sean dadas al Hospital por compra de casas 200 libras.

1678-21 març. Que se haga apreensión de algunas casas por conveniencia del Hosp. según privilegio de la Promenia.

1681-28 nov. Que el Médico y Cirujano del Hosp. deben visitar los enfermos del Hospt. dos veces cada día.

1686-15 gener. Facultad concedida a los Administradores del Hospital para poder revindicar censales.

1670-29 gener. Que se prosiga criminalmente contra el Dr. Comamala por Procurador que era del Hospital por haberse descompuesto con los Señores Concelleres y oídonos de cuentas en el tiempo que estaban examinándole sus cuentas.

1692-7 desemb. Que se aumenten los salarios del médico y cirujano del Hosp.

1693-11 setemb. Que se conceda facultad a los Administradores del Hospital de vender censales y valerse de sus propiedades para subvenir en los ahogos en que se halla dicho Hospital

1704-26 agost. Que se admita la fundación que pretende hacer el Dr. Pedro Oliver Canónigo al Hospital general de la Ciudad.

1710-6 maig. Que los Administradores del Hospital sean perpetuos.

1716-8 setemb. En atención a la necesidad y urgencia en que se halla el Hospital de esta ciudad: que se haga representación al Iltr. Cabildo Eclesiástico.

1716-11 abril. En atención a la necesidad en que se halla el Hospital de esta Ciudad, sea socorrido con 4 litros de carne diariament a más de las 4 a que está obligada la Ciudad corresponderle.

⁸ Quum doleat spureus non cognovisse parentes,
Sollicitum in Veyan obtinet ecce patrem:
Parce tuis ergo querulis, vagitibus, infans,
Quam natura negat, dat tibi Praesul opem.

⁹ Arxiu Municipal.

Entre els nombrosos amants dels pobres de Jesucrist que en aquesta senzilla memòria es citen, i molts més que en podríem citar, un nom gloriós

domina damunt de tots, al costat de l'insigne fundador En Pere Terrades.

Un sacerdot il·lustre, fill de Figueres, que entrà de Canonge de la Seu de Vich, en 1647. En Pere Ramis, esmerçà durant la seva vida amb un ardent fervor religiós tot el seu temps i totes les rendes de la seva herència pairal a favor dels temples de Déu i de les cases dels malalts.

En 19 de juny de 1668 fou contractat entre ell i els Administradors de l'Hospital ¹⁰ que lliuraria 4.000 lliures a l'Ajuntament per 1.000 carniceres de carn de moltó, que l'Ajuntament distribuïria cada any a la Santa Casa. En 1673 la ració de carn devia de curtejar pel nombre de malalts i el Canonge i l'Ajuntament novament convingueren que ell donaria 2.000 lliures més, i l'Ajuntament proveiria l'Hospital de 1.500 carniceres de moltó cada any. A costes seves es feren moltes obres de reparacions, de millores, i d'eixamplament de l'edifici; destinant-se per a ell una humil cambra amb propòsit de viure-hi i de morir-hi, prop de les sales dels malalts, als quals ell moltes vegades assistia personalment. I allà morí, voltat dels seus estimats pobres.

Al mateix temps féu renovar gairebé completament l'antiga Església o capella que llavors hi havia, ocupant una petita secció en una de les ales de la casa, i datava, segons sembla, de l'any 1440. En l'any 1675 s'oferí a pagar un sagrari, custòdia i ornaments per l'altar. A més fundà el benefici per un capellà de l'Hospital, a fi que es digués una missa diària pel bé dels que hi morissin sense tenir altres sufragis.

A la seva mort, que ocorregué el dia 1 de setembre de 1688, llegà 25.000 lliures a l'Hospital. Fou enterrat en la Santa Casa; i després foren traslladades les seves despulles a la nova i actual Església ¹¹.

¹⁰ Arxiu Municipal.

¹¹ Aquest gran protector de l'Hospital de Vich, que amb raó és considerat com el seu segon fundador, era a més a més un gran patrici, ja que en la guerra d'aleshores amb els francesos, el trobem de capità d'una companyia que el Capitol costejava per tal de guardar a la Ciutat d'un assalt.

A part de la seva munificència en pro de l'Hospital dels pobres, afavorí llargament amb donatius i fundacions a diverses esglésies.

Sabem que junt amb un altre honorable ciutadà, En Jaume Brunell, pagà la Urna d'argent que guarda les cendres dels Sants Màrtirs Llucià i Marcià, patrons de Vich; i la Urna també d'argent de les relíquies de Sant Just. Però aquesta fou robada pels francesos en 1809.

En un llibre de notes que titula *Dades y Rebutdes*, existent a la Secretaria de l'Hospital, ell mateix té apuntat molts d'aquests actes de desprendiment a honor dels temples de Déu. En transcrivim algun:

Nota: que al 4 juny 1689 feu la donació de les quaranta hores en la Seu de Vich, de la Estació del SS. Sacrament, que sia alabat per sempre per la qual fundació entregui en diné factiu 500 ll. 9 sous. 460 per elles y les restants 40 ll. 9 sous per los ciris del Combregar General haurà provehit lo Ilm. Capitol... per tots aportar llum en dit Combregar General faedor tots els anys als pobres del Hospital lo segon dia de Pascua.

Per memoria. Als 6 mars 1661 jo lo cang. Pere Ramis me trobava en la vila de Figueras ma pàtria. Fiu fundació de les Matines de mon Patró S. Pere cap d'altar d'aquella parroquial Iglesia.

En dit dia entregui a la dita Comunitat... un reliquiari de plata ahont estavan conduïdes algunes relíquies dels SS. Màrtirs Llucià y Marcià, y S. Just confessor, cossos sants de la ciutat de Vich, ab son acta autèntica.

La seva memòria quedà esculpida amb inscripcions damunt els portals d'accés a diversos departaments. Perdudes o mutilades per les obres que han anat transformant la disposició de la casa; avui només podem aportar-ne, senceres, dues. Una que segons En Ripoll hi havia hagut damunt la porta de la cuina i que ara ennobleix el vestibul, gravada a l'entrada de les sales; i una altra que es llegeix en la seva llosa sepulcral, al sòl del Presbiteri de l'Església.

Diu la primera:

Hanc ex ostriferis Ramis superaddiditaulam
Hic ut agens vita det sua seque Deo
Largius hinc locuples succurrere dicat egenis
Civis in hospitibus dum monumenta videt.

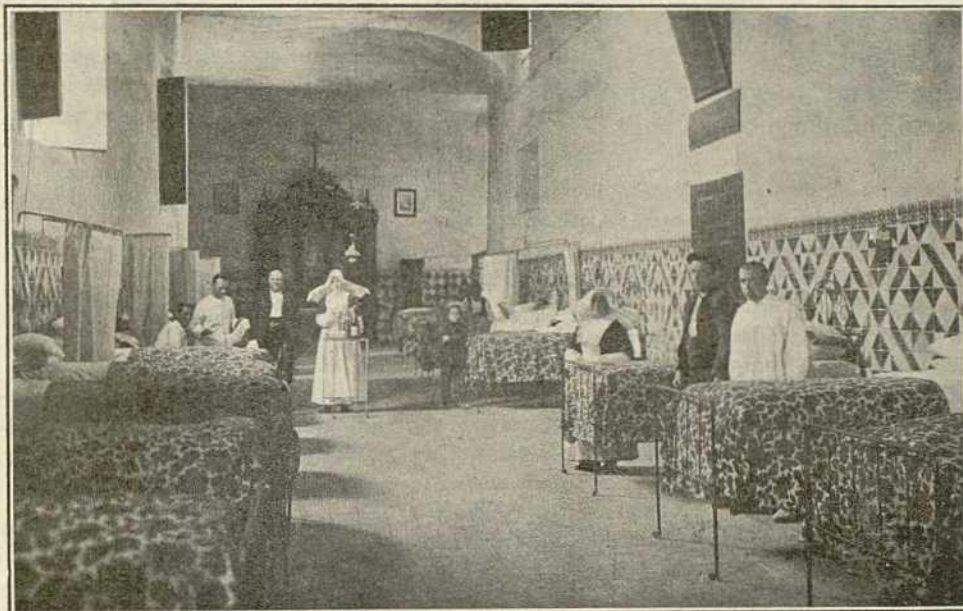
Diu la llosa sepulcral:

Ostrifer hanc Petrus Ramis sibi delegit urnam
Largitus Divis quas cumulavit opes
Mox cum pauperibus benefecerit et pius odem
Struxerit hanc melius colica dona feret.

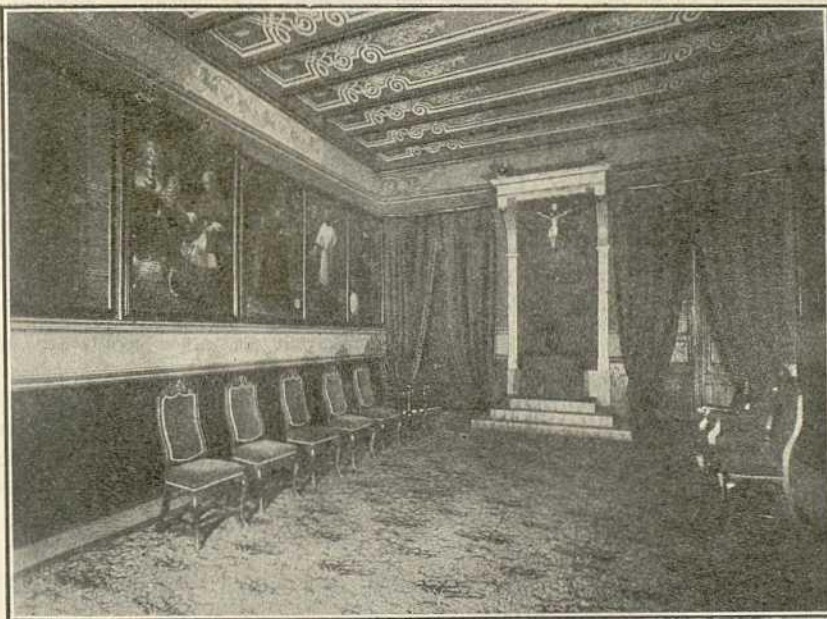
L'any 1728 trobem en les actes del Municipi aquest notable document que explica bé l'estat de l'Hospital en aquells dies:

HOSPITALS DE CATALUNYA

L'HOSPITAL DE VICH

*Una sala
per a
malalts*

Saló de Sessions

Relaciones declaratorias de la fundación rentas y estado del Hospital general de Sta. Cruz, vulgarmente nombrado de Ramon de Terrades de la ciudad de Vich, dadas por el Ayto. Corregidor y Regidores de ella en cumplimiento del Real Decreto expedido por el Exmo. Sr. Duque de Riparda su secretario de estado y despacho en el Prado, á 25 enero de 1728.

Després d'un paràgraf d'introducció, diu en contestació l'Ajuntament:

Con la masa de dichas 600 (les 600 lliures de Ramon de Terrades, donades per a la seva fundació) se fabricó el principal edificio de dicho Hospital, el que tambien se ha estendido con la obra nueva que en los dos quartos de él hizo Pedro Ramis canónigo de la Santa Iglesia Catedral. Dicho Ramon Terrades no hizo donación alguna de renta para sustento de los pobres enfermos. Y la que hoy percibe dicho Hospital la ha adquirido de muchas mandas Pias que de diferentes personas particulares con el decurso de los tiempos han hecho a su favor. Los Serenísimos Reyes de España en ningún tiempo han dotado este Hospital de renta alguna: si solo lo han condecorado con algunos privilegios de algunas inmunidades y exacciones, tanto por lo que mira sus rentas como por lo respectivo a sus oficiales y sirvientes. En dicho Hospital se reciben todos los enfermos de la diócesis de Vich y otros qualesquiera que obliga la caridad cristiana. Y en los tiempos pasados eran en el bien asistidos de todo lo que necesitaban por sus dolencias. Pero el atrazo que han sufrido sus rentas, por el mayor número de enfermos que acude a él, de muchos años a esta parte, la falta de limosnas que experimenta y el consumo grande de ropa con el tiempo que en él eran admitidos los soldados enfermos del Real Ejército, como se practicó desde el año 1713 hasta uno de enero de 1724 en que se estableció en la ciudad el Hospital separado para los militares, para cuyo logro fué preciso consentir interinamente ceder uno de los dos quartos de que consta el casco de la casa: no pueden los paisanos enfermos lograr toda aquella asistencia acomodada que se les daba en otros tiempos así en lugar, como lo que respecta a su alimentación.

A això segueix:

Una relación de las rentas que goza y percibe el Hospital (sumant 1955 lliures) y percibe del Comun de dicha ciudad diariamente cuatro libras de carnero.

Una relación de los cargos y males intrínsecos a que está obligado el Hospital, suma 185 lliures 16 sous.

Una Relación de las déudas particulares que tiene, suma 2253 lliures 16 sous.

Una Relación de lo que contribuye el Comun de esta ciudad a favor de dicho Hospital:

De los Arbitrios disposiciones sobre propios y otros efectos que percibe el comun de esta ciudad, no se destina a favor de dicho Hospital y otros cantidad alguna. Sí solo se aplican 80 libras anuales para salario de el médico que visita los enfermos de él, que en tiempos pasados era uno y de algunos años á esta parte se han destinado dos; los que por meses sirven el cargo de visitas, y utilizan por mitad dichas 80 libras. Así mismo se paga de dichos propios el salario de 50 libras a uno de los dos cirujanos que asisten a dicho Hospital. Todo por anticuada costumbre. Y es del Ayunto. nombrar los médicos y cirujanos que le parece.

Hecho fué en el Ayunto. de la ciudad de Vich, a 20 de marzo de 1726.

L'ADMINISTRACIÓ DE L'HOSPITAL

Des dels seus començaments fins a començos del segle XVI, d'acord amb allò estatut en el testament d'En Ramon de Terrades, tenia cura de l'Hospital el Consell de Vich. No es tenen dades concretes de com els Consellers tenien organitzat el servei, i quin era el personal encarregat de complir les diverses obligacions que suposava l'infermeria, així com l'ordre i el manatge de la casa.

Fou l'any 1525, tal com en altre lloc hem indicat, s'establí en el seu règim alguna modificació. En els llibres de la Secretaria de l'Hospital s'hi troben els paràgrafs següents:

En poder del Escribano Frco. Frank se concordó entre los Concelleres Obispo y Cabildo, que en adelante cada dos años se eligieran dos Procuradores capitulares; y que tuviesen iguales facultades a las que tenían los Procuradores elegidos por los Concelleres.

La concessió, ja citada, del Privilegi a l'Hospital pel Príncep d'Astúries en 1547, dóna a conèixer qui era el personal que integrava l'organisme de la casa quan diu:

...que recibe bajo su real protección guía y salvaguardia al Hospital de su ciudad de Vich vulgarmente llamado de Terrades; a su Prior, Administradores, Sacerdotes, Capellanes, y otros ministros que sirvan así en su Iglesia como casa, Abogados, Procuradores, Escribanos, Físico, Cirujano, Cuestores, Demandadores de limosnas, y otros oficios domésticos y familiares.

Diu més avall la mateixa llibreta de la Secretaria:

Con el tiempo, ha variado la forma de gobierno de

dicha casa; y de muchos años á esta parte tres son los Canónigos Administradores, dos de los quales son perpétuos y uno bienal. La Ciudad y Ayuntamiento nombra otros tres Administradores de los quales uno es Regidor, otro Caballero y otro Comerciante o Artista.

En 1792 trobem el servei facultatiu representat per un metge, un cirurgià i un encarregat de la Farmàcia (diguem-ne un practicant) que la servia sota la direcció del cirurgià. Un infermer tenia cura dels malalts (li deien *cabo de vara*) amb l'auxili de quatre servidors, dos homes i dues dones: que no devien cobrar una gran soldada per quant cada any es sortejava una *unça* per aquell qui d'entre ells en fos mereixedor.

Aquell any s'habilità una casa del carrer de Sant Pere, pròpia de l'Hospital, per a viure-hi el cirurgià. El metge i l'apotecari en vivien fora.

En 1845, del segle passat, porta el Diccionari de Madoz, que a l'Hospital hi havia *un encargado por la Junta Administrativa, llamado Prior, y seis Hermanas de la Caridad de San Vicente de Paul*. Diu que es calculaven uns 200 els malalts que entraven anualment i que era digne d'elogi el zel, caritat i netedat amb què eren atesos. Afegeix que: *Aunque sus rentas son pingües no cubren los gastos, y se suplen por limosnas y cuestiones de los pueblos*.

Així aniria vivint en el curs dels anys la humanitària obra, amb puges i baixes en els seus cursos, mai prou ufanosos; fins que ens trobem amb un Reglament imprès l'any 1879, que encara pot dir-se que regeix avui, almenys en les seves més fonamentals comandements.

Vegi's en extracte, l'organització actual:

L'Hospital té per objecte acollir els pobres malalts de la ciutat i les seves parròquies per atendre al seu alleujament i a la seva guarició.

L'Administració està encomanada a una Junta particular; composta d'un Regidor, dos senyors Canonges, elegits per l'Ihm. Cabilde Eclesiàstic, un particular noble i un altre de menestral, nombrats per l'Excm. Ajuntament sota la presidència del senyor Alcalde, el qual és vocal nat de la mateixa.

El servei actiu de l'Establiment consta de dos metges: un, el més antic, amb caràcter de Director ¹². Cada un dels esmentats doctors visita dues vegades el dia tots

els malalts de la seva sala; alternant, per mesos, de tenir la dels homes o la de les dones.

Un practicant que a les ordres dels metges assisteix a les hores que li són assenyalades.

Tretze germanes de la Caritat de Sant Vicents de Paul. La superiora té a les seves ordres a tots els infermers, criats i servidors, que hi hagi a la casa: tenint al seu càrrec la cura i vigilància de totes les dependències de l'Establiment.

Dos sacerdots; un dels quals viu a la casa; té al seu càrrec l'Església, i els serveis religiosos per a tots aquells qui es troben a l'Hospital. L'altre porta la secretaria de la Junta d'Administració.

No hi ha places fixes d'infermers i infermeres; sinó que eventualment serveixen d'auxiliars els criats o minyones que es necessiten.

LA FARMACIA

Al llarg de la vida del nostre Hospital no hem trobat entre els documents que orienten la seva organització cap notícia de què tingués en una forma o altra Farmàcia pròpia, dins del seu clos o fora d'ell. Seria que les prescripcions mèdiques anirien a càrrec d'un o més *especiers* de la ciutat.

Fou a mitjans del segle XVII que el Canonge Ramis, administrador zelosíssim de l'Hospital es proposà dotar-lo d'aquesta important millora, afavorint l'obra amb la seva piadosa liberalitat.

Als baixos de l'edifici, a l'ala esquerra del pati d'entrada, l'Hospital tenia fins aleshores la seva capella, com encara es pot conèixer avui amb l'aire arquitectònic d'aquell local. En Ramis convertí la capella en Farmàcia. A l'altra cara del pati hi aixecà un nou oratori, que també dirigí, enriqueixí i adornà, amb mà pròdiga, tal com consta escrit en el seu llibre de *Dades y Rebudes* ¹³.

Un altre quadern d'ell mateix, dedicat només a la gestió de la nova Farmàcia, deixa bona memòria de com s'anava fent, i com es proveïa de tot quant li era de menester. Transcrivim tal com allà estan escrites algunes notes que podrien interessar els lectors del BUTLLETÍ.

Una subscripció que s'obrí per tal d'aportar-hi els cabals necessaris, s'encapçala així:

¹² Avui encara ocupa honrosament aquest lloc el doctor Josep Salarich, el qual en prengué possessió el juliol de l'any 1874, i tenint per digne company des de fa 35 anys el Dr. Candi Bages i Coch.

¹³ "Als 9 mars 1665 dia de Sta. Francisca Romana Be-nei jo lo canonge Ramis la Iglesia nova del Hospital de Vich feta obrar a mos gastos que de tot se servesca Deu Ntre. Sr. per men gloria sua y augment d'aquesta Sta. Casa."

Nòmina de les personas qui ofereixen donar de charitat a Hospital de Vich a obs de fer una Apothecaria en dit Hospital y provehin aquella.—Son las següents.

Segueix una llarga i fecunda llista, que no podem per no allargar-nos massa, portant noms de dignitats civils i eclesiàstiques; de senyors, d'artesans, etc., etc.

Després vénen uns comptes especificats dels treballs de construcció i compres de materials, que amb breu temps deixaren llesta amb tot el gust i els avanços de l'època, la nova Botiga de l'Hospital, que encara avui li llueixen en els seus mateixos prestatges, aquells pots de llegenda i rematges blaus, que han servit tres segles a les successives innovacions terapèutiques.

Sembla que fou Mestre Joan Riera l'Apothecari que dirigí l'instal·lació, i el primer que la regentà, segons els molts rebuts que signa, dels quals en posarem alguns, per curiositat i mostra de com es feien aquells treballs i compres.

Avui la venerable *Apothecaria* marxa curosa—ment servida per Germanes de l'Hospital, a bastament entrenades en el càrrec de practicantes, però sota la regència d'un dels farmacèutics de Vich, els quals s'han ofert sempre, de bona voluntat.

Compta del pagat de la Botiga de Drogas p. Lospital.

Per 1 ll. y 1/2 de Riu Barbar a Fco. Garriga de de Blanas 4 ll. 10 s.

m. a dit Garriga p. dos ll. Sena de Fulla 3 ll.
m. per ordre de m^o Riera doni al traginer qui anà a cercar los pots en B^a per algunas drogas necessaries una ll. 12 sous -dich 1 ll. 12 s.

m. Als 16 nobr. 1664 tinch donadas a Am^o Riera 55 ll. per anar a Blanas y A B^a per comprar drogas per la botiga-dich- 55 ll.
verum est ut supra Joanes Riera

Item. Als 28 nbre. 1664 tinch pagats 8 ll. 1 s. Am^o Fco. Corrons p 20 ll. y 1/2 sucra de pols a raho de 7 sous ll. y 2 ll. a raho 9 s. p la apothecaria de Lospital que ja habia dies se liera pres.
... .. -dich- 8 ll. 1 s.
es ver lo demum dit Fco. Corrons droguer

Item. A la Maria Puig doni quan ana a B^a set ll. 16 sous per una Roba de sucra pagada la ll. a raho de 6 sous y despres entregada a M^o Juan Riera per la Apothecaria del ospital als 15 sbre.
1665 -dich- 7 ll. 16 s.
veru est ut supra Juan Riera

Item. A la dida Grossa p. aportar de B^a als 10 sbre. 1665 doni 2 ll. 10 sous p que aportas 400 panys de plata 3 onzas de Colradura y tres de bolmorat per acabar de platear y dorar todas las capsas de la apothecaria-dich- 2 ll. 10 s.
veru est ut supra Joan Riera

Item. Als 18 sbre. 1665 Ee donadas 32 ll. 10 s. a M^o Juan Riera per pagar a B^a lo valor de 80 pots grans 60 de Confecciones y 20 de cordiales que han importat 22 ll. 10 s. y las restantes 10 ll. per 2 dracmas al mesch, y 1/2 omés de Ambar. Tot dich ll. ... 32 ll. 10 s.
veru est ut supra Joann Riera

Compte del ques deu a Amusiur Jaquer C... marxant de Figueras per a l'ospital de Vich.

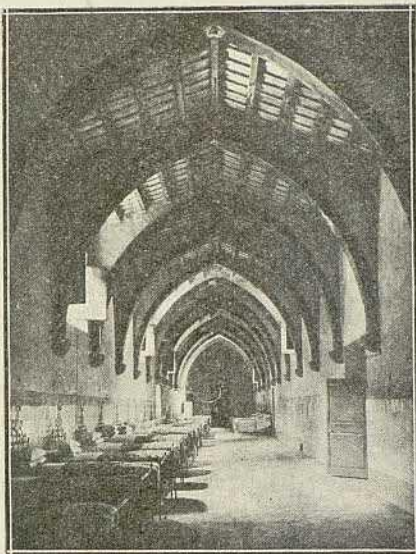
P^o Per una onsa de Perles finas presas y pesadas p m^o Riera 8 ll. 10 s.
m. per tres lliuras 9 onzas sena en fulla a raho de 1 ll. 10 s. y importa ... 7 ll. 2 s. 6
m. per 3 parts dictamo, espichnart y mirabolans conforme lo comta donat per M^o Riera y tot als 7 oebre. 1664 ajustat 6 ll. 12 s. 3

Jo Juan Osnel tinch rebut lo demunt dit 22 ll. 49 s. 9 de mans del Sr. Canonge Ramis vint y duas lliuras y quatre sous y nou dines en Vich als 10 de maig de 1665.

L'EDIFICI

L'Hospital de la Santa Creu es conté d'una finca isolada per tots costats excepte a la banda sud-oest que toca amb una casa i diversos horts del carrer de Sant Pere. Consta, adjuntant-hi l'hort, d'una extensió superficial de 13,590 metres quadrats; dels quals l'Església n'ocupa 483, essent enclavada a la banda nord del terreny. El seu frontis dona a la rambla, per la qual cosa se l'anomena *Rambla de l'Hospital*, i els seus dos flancs

HOSPITALS DE CATALUNYA

Una sala per a malalts

L'interior de l'Església

L'Hospital i l'Església

s'estenen l'un pel carrer de Sant Pere i l'altre pel dels Estudis (avui *Carrer del General Barrera*) al començament de la carretera de Berga.

Un petit jardí ornamenta cada costat de l'artístic portal, que ostenta el nom d'*Hospital de la Santa Creu* i ve un espaiós pati, d'on pugen dues simètriques escales a l'ample vestíbul de comunicació amb els departaments interiors. Per l'ala dreta es va al gran pavelló dels homes: el més imponent de la casa, l'anomenada *sala gòtica*; llarga de 50 metres, i probablement la que es recorda de la primera edificació amb ella una altra no tan gran: la *Sala de la Santa Creu*, també per a homes, de la qual, al capdavant, se'n pot isolar un tros amb una cortina per als malalts invàlids, i de la qual en diuen la dels *bressols*.

Al centre de la sala de la Santa Creu, dona opció un ramal d'una altra sala també ben espaiosa, la qual s'anomena *Sala de Sant Joan de Déu*. Entre aquestes dues últimes cambres s'hi compten 42 llits.

Per l'esquerra del vestíbul es surt a la gran sala de les dones, la qual també acaba amb un espai, propi pels *bressols* de les impossibilitats. Hi a cabuda per a 41 llits.

Cada un dels dos grans departaments d'homes i de dones tenen al fons un altar, per a poder oir missa tots els malalts els dies de precepte.

Distribuïts còmodament, al pla del mateix pis, que és esplèndid, esbarjós i clar, blanc, net i orejat, s'hi troben ben disposats.

Un saló per a la clínica o despatx dels metges.

Un altre de preparació per a les operacions quirúrgiques proveït de tots els aparells que es requereixen.

La sala pròpia de les operacions.

Immediates a aquest local, hi ha cinc cambres independents cada una per estança dels malalts operats.

I diverses peces també independents, per a persones que ho sollicitin mitjançant la convinguda retribució.

Prop d'elles s'hi troba un excellent quarto de bany amb els accessoris que la higiene i la comoditat demanen, per a dutxes, locions, etc.

En el pis segon hi ha un departament destinat a les dones gràvides, incomunicat de tots els altres.

La Farmàcia està instal·lada als baixos a un

costat del pati, en el lloc on havia estat antigament la capella, tal com hem indicat més amunt.

El saló de reunions de la Junta Administrativa de l'Hospital, severament sumptuós, s'honora vestint totes les seves parets amb magnífics retrats de cos enter dels antics protectors de la santa casa.

L'Hospital compta amb aigua abundant per a totes les necessitats i conveniències.

La cuina és gran, neta i clara, amb la *cuina econòmica* al centre, molt ben servida per les germanes.

Dos grans safareigs, entre altres de suplementaris, renten tota la roba amb màquines de vapor i tenen al damunt ben extensos i ventilats estenedors.

Últimament s'ha posat *water* a algunes comunes, i quan pugui canviar-se alguna disposició del local que ho dificulta, llavors se'n posarà a totes.

Una gran estufa de desinfecció serveix a les exigències de l'establiment i a la utilitat dels ciutadans, molts dels quals porten la seva mudada i robes dels malalts o dels que s'han mort per a desinfectar pagant alguna cosa.

Els darreres de l'Hospital donen a ponent. Després d'un esbarjós i assolellat pati, voltat de coberts per a magatzems, corts per a bestiar, galliners, etc., se surt a la gran horta, la qual ajuda amb els seus fruits, com amb la cria d'aviram, d'alguns toixons i d'alguna vaca, a les despeses de la benèfica casa, que tot ho ha de ben menester, tota vegada que aquestes despeses no arriben a cobrir-se amb les rendes que percep.

Actualment la Junta Directiva està recollint donatius per a la subscripció que ha donat començ amb el bon propòsit de dotar de calefacció les habitacions dels pobres malalts. Déu faci que els sentiments d'humanitat cristiana puguin assolir aquesta millora, d'evident necessitat en un país de rigorosos hiverns ¹⁴.

¹⁴ Altres vegades la caritat havia acudit a tal auxili. En 1430, una Eulàlia vídua d'En Pere Esteve, teixidor, ordenà aquest testament:

"Item dimitto hospitalibus Raymundi de Terradis el Arnaldi de cloquerio civitatis vican equis partibus totum lignum sive lenya tam grossum quam minutum quod die mei obitus inventum fuerit in hospicio quo habito et in quodam alio hospicio meo quod habeo in carrario sancti ypolito civitatis vican: quod lignum volo quod deserviat pauperibus xpi ad dicta hospitalia declinantibus sive venientibus pro calefaccione ipsos."

L'ESGLÉSIA DE L'HOSPITAL

La capella que el piadós Canonge Ramis féu construir en el segle XVII no és l'Església d'ara. La gran devoció que tenien els vigatans a la imatge miraculosa d'un Sant Crist de tradició secular ¹⁵ que a aquella s'hi venerava, afegida a l'estimació de sempre al Sant Hospital, com ho resumia el nom popular d'*Hospital de la Santa Creu*, féu que a mitjans del segle XVIII i en el breu termini de cinc anys (1748-1753) quedés bona i acabada una nova, més gran i rica Església. És en forma de creu grega, essent una obra primorosa de l'artista vigatà Josep Morató, el qual sabé donar-li unes harmonioses proporcions i ornamentar-la tan graciosament en tots els seus detalls, que la fan agradable a la contemplació, essent un dels temples més suggestius i devots de la ciutat.

El llibre de la vida de la nostra humil casa dels malalts de ben segur que amaga fulles totes elles tremoloses del sacrifici que hi han ofert els ciutadans amb llur caritat, i amb l'abnegat desprendiment de tot aquell personal consagrat al seu servei. Per exemple: en el mes de juliol de 1875, emplenada la ciutat de tropes, passaven de cinc cents els malalts que s'hi acumularen. Un sol

¹⁵ No se sap de quan data aquesta imponent imatge de Jesús agonitzant. Però si se sap el gran miracle que mogué a la devoció del poble. L'any 1633 tot celebrant la missa mossèn Jaume Miret, nou gotes de sang del Crist caiguéren als corporals, que encara avui es poden veure.

metge, En Salarich fill, tingué cura de tots ells per trobar-se absent el seu company facultatiu. Als mateixos dies unes poques germanes, incansables, sense repòs, no deixaren a ningú sense els auxilis necessaris, de llit, roba, aliments i medicines.

Com a altra mostra d'això que diem, posem fi a aquesta descosida memòria, inserint una nota del llibre d'òbits de l'Hospital en el segle passat:

En el mes de juny de 1809 comensà a entrar un extraordinari concurs de pobres malalts de tots los punts de la provincia y regne en est Sant Hospital, de malalties que al arribar necessitavan ja los prompts aussilis aixi temporals com espirituals, y continuà est concurs (se pot dir) fins al últim del any.

En esta apurada situació se enmalaltí la mes de la familia del Sant Hospital; moriren un numero dels servidors, especialment dels mes antichs de la casa; se enmalaltiren gravíssimament los ministres que cuidavan de la assistencia espiritual y moriren en ses graves enfermetats dos d'ells: pero per superior providencia no faltà la assistencia espiritual a malalt algú.

MOVIMENT DE L'HOSPITAL EN ELS DARRERS CINQ ANYS

1923.	Estances	...	...	...	...	...	15.855
1924.	"	...	...	...	...	...	16.681
1925.	"	...	...	...	...	...	17.855
1926.	"	...	...	...	...	...	19.137
1927	"	...	...	...	...	...	18.085

Mutual Mèdica

Assegurança de Vellesa?

Assegurança de Vellesa per impossibilitat?

Consideracions i Generalitats

per

FARRERAS I MONNER

UNA vegada lliurat el meu darrer treball per a la seva publicació, vaig conèixer el *Projecte* estudiat per l'amic Rosell-Jané, de *constitució d'un grup per a l'Assegurança de Vellesa*, el qual he d'assegurar-vos que és un treball gris, un treball que representa una munió d'hores emprades en fer càlculs i més càlculs, un d'aquells treballs que una vegada acabats, hom exclama amb satisfacció: Gràcies a Déu!

El treball de l'amic Rosell, amb tot i allò que n'he dit, té, com tots els grans projectes—al meu petit criteri—algunes equivocacions, però, amb tot i aquestes equivocacions, no està del tot desencaminat per a poder-ne prendre d'ell una orientació, més ben dit, una base, i amb la qual la Comissió té sobers mitjans per a poder donar començ a una obra positiva.

No sóc jo el més indicat, i Déu em guardi de voler-me ficar a resoldre una obra tan gegantina, però em sembla—sense que això vulgui ésser cap mena de censura pels companys que constitueixen la Comissió—que hi ha un xiquet massa de passivitat o manca d'entusiasme per aquest assumpte, motius els quals haurien de conèixer-se, com també crec lleialment, que hom hauria de posar-se més en contacte amb tots aquells qui pugui interessar-los aquesta mena de garantia contra el risc, fent la qual cosa crec que s'aplegarien parers i s'infondria a la vegada l'entusiasme entre tots aquells que avui tan mancats n'estan, ja

que ho estan per no existir aquella infiltració que hauria de donar-se, principalment a l'element jove, d'una obra tan sobiranament formosa.

M'he assabentat també del resultat de l'enquesta feta prop dels companys als quals pugui interessar-los aquesta assegurança, i creieu que és una cosa que fa pena. Són pocs per a realitzar l'obra i dolents (amb terme o argot assegurador) els qui han tramès les dades demanades.

Això darrer solament, m'ha portat un pessimisme en la realització de l'Assegurança de Vellesa. Hi manca l'element jove i aquest element no sent aquesta necessitat, no perquè deixi de comprendre el feixuc que són el pes dels anys, ni perquè no cregui en poder gaudir de llurs beneficis que li reportaria, sinó perquè es veu per endavant una munió d'anys, i quan vol pensar-hi tot seguit se li reflexa en la seva ment allò d'*encara tinc temps!*

Aquesta indiferència, que no haig de suposar que sigui per manca de companyonia ni d'altruisme, és el pitjor contratemps que pot tenir el bell pensament de l'amic Rosell.

A més a més, la raça llatina és massa individualista. Recordo—i ho trec a collació en prova de l'afirmació feta—que això fou la mort de la Cooperativa Obrera Catalana (fa uns 22 anys); fou la disgregació de tota una idealitat, i ha estat i és la creació de llocs d'ambient individualista, i, per fi, que d'aquesta manca d'espiritualitat

collectiva, n'han esdevingut totes les dificultats. Només sentim la collectivitat per si ens podem aixecar, prenent-la com a pedestal.

La joventut, en aquest cas, no es comporta com cal. Joventut que desconeixes el roser de la vida, es comprèn que no t'apassioni allò que t'ha de beneficiar un dia o altre; has de pensar que de la mateixa manera que s'allunyà la teva infantesa, se t'acosta la teva senectut; recorda totes aquelles coses que tu esfullares i desitjaries de fruir; no oblidis que el pensament és un somni i que la vida no és res menys que un pensament; pensa que la joventut és tan curta com la primavera i la vellesa tan llarga com l'hivern, i per fi recorda el poeta quan digué:

*Sota el roser de la vida
hi té la vellesa el seu cau,
per no veure-la a la vora,
mira sempre més enllà.*

Què és trist l'ésser vell, quan les fines i fresques mans de la joventut no ajuden amorosament a tancar els parpres!

* * *

Les formes científiques de solució de l'Assegurança de Vellesa, giren a l'entorn de tres sistemes: alemany, belga i anglès, i encara aquests els tenen solament instituïts pels assalariats però no per les professions liberals. No s'ha de perdre de vista que la nostra Assegurança ha de constituir un grup especial, i, per tant, ha de tenir particulars característiques, i en conseqüència ha de fugir de la norma general. Seguidament els exposo per tal que siguin coneguts i se n'aprofiti tot allò que se'n cregui aprofitable.

Sistema alemany.—L'Assegurança de Vellesa és obligatori per a tot assalariat, i per a tenir dret als seus beneficis, és necessari l'haver efectuat un mínimum de pagaments (1.200 setmanes a Alemanya). La intervenció del patró i de l'Estat, redueixen la cotització obligatòria de l'obrer a una petita quantitat amb relació al seu jornal, la qual és retinguda pel patró en fer el pagament.

Segons els economistes, aquest sistema adoleix de greus defectes, com són: la necessitat d'una organització burocràtica; una comptabilitat onerosa i complicada i de passar en mans de l'Estat

una massa grandiosa de moneda que sempre té de despertar-li la temptació de donar-li un destí funest, i la pitjor calamitat seva, és l'estalvi en renda vitalícia amb pèrdua del capital.

Aquesta assegurança alemanya cobreix el risc de catorze milions d'assalariats, tenint un milió de pensionistes, recollint anyalment com a producte dels pagaments de l'obrer, patró i Estat, tres cents milions de francs.

Sistema belga.—En aquest sistema l'assegurança queda a discreció de cadascú, és l'anomenat de llibertat subsidiada. L'Estat diu a l'interessat: ajuda't i jo t'ajudaré. L'Estat solament subvenciona a aquells qui estan adherits a una societat de socorsos mutus, puix l'Estat només té creats òrgans de fiscalització, però no té Caixes. L'assalariat o individu inscrit, rep anyalment de l'Estat amb abonament al seu compte una quantitat igual a la que ell paga en concepte de subvenció.

Té l'inconvenient de no prestar ajut a tots els imprevisors i per consegüent més dignes de compassió, essent aquests els que atent l'assistència pública, el cost dels quals és de divuit milions de francs anyals.

Sistema anglès.—En aquest sistema l'Estat no demana res, ni als obrers ni als patrons, concedint des de l'any 1909, una pensió a tots els ciutadans que arribats a la vellesa es trobin sense recursos inferiors a determinada quantitat. La xifra de la pensió està calculada de manera que assegura una renda mínima i si compta amb recursos propis una renda màxima, arribant a la qual deixa de tenir lloc a la pensió.

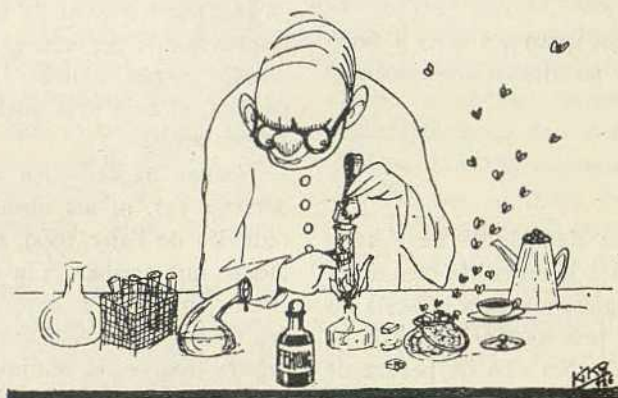
La pensió està subordinada solament a la moralitat de l'individu, i de la qual es troben exclosos els vagabunds i captaires de professió.

Aquesta llei anglesa adopta un sistema ja existent en Nova Zelàndia des de fa alguns anys, però és sumament crític per la Hisenda pública. L'any el qual s'implantà la llei es pensionaren a 570 mil persones que li costaren a l'Estat dos cents milions de francs.

Com s'ha vist, cap dels tres sistemes és aplicable a les professions liberals; s'ha de cercar-ne un de nou, i aquest, potser seria millor el sistema del requeriment (mutual) al de capitalització. Si es poguessin comptar amb pensions auxiliars, com per exemple allò que s'exposà en el nombre del BUTLLETÍ corresponent al mes de gener últim, i

a la secció "Revista de Revistes", per C., la solució seria facilíssima, com també ho seria partint de la base de l'obligatorietat de l'Assegurança, o bé tractant amb el Col·legi de Metges o amb l'Estat, amb un percentatge que es concedís, solament per aquesta finalitat, damunt la Contribució.

De totes maneres, només els números són allò que vehement poden resoldre, i per altra part, la constància en demostrar als companys joves el propi perjudici que els reportaria de deixar de concórrer a una obra tan humana i tan dignificadora.

Consell Administratiu

Acta núm. 135

Dia 23 de juliol de 1928, a les 10 de la vetlla.

Assistents: Drs. Coll, Rosell-Jané, Farrerons, Masriera, Bernet, Andreu i Vivancos.

Excusats: Drs. J. Mas i Oliver, Trenchs i Moya.

Inspectors del Sindicat: Es dona compte d'haver estat nomenats Inspectors del Sindicat al Consell Administratiu de la Mutual, als Drs. Joan Bta. Santinià i Bragulat i Josep M.ª Sastre, que es consideren presents als efectes de la presa de possessió.

Admissions: S'admeten 14 participacions del Grup I d'Invalidesa; 9 del Grup II; 9 del Grup III; 8 del Grup IV; 6 del Grup V; 7 del Grup I de Vida; 6 del Grup II; 7 del Grup III, i 49 del Grup IV.

Entre les admissions del Grup IV figuren en caràcter de fundadors les dels sol·licitants de més de 50 anys que estaven pendents de resolució i que han pogut ésser admesos en virtut de l'acord de la darrera Junta General Ordinària autoritzant-ho.

S'acorda de demanar informe facultatiu complementari per les sol·licituds números: 9453 i 9454, 7395, 8877 i 8730.

S'acorda de deixar en observació la sol·licitud número 9228.

Causa baixa voluntària el company Joan Bta. Beltran i Ulldemolins, del Grup I d'Invalidesa.

S'acorda de nomenar representant de la Mutual al Comitè de Redacció del BUTLLETÍ al Conseller Dr. Santiago Vivancos.

S'aprova el Moviment de Caixa i Balanç.

S'acorda la compra de 45.000 pessetes nominals en Deute amortitzable al 5 per cent.

Es dona compte d'haver-se constituït el dipòsit reglamentari per a produir la pensió dels beneficiaris del soci mort En Josep Clapés i Almirall.

S'aproven els socorsos devengats durant el mes de juny i s'acorden les prorrates a cobrar el vinent mes d'agost d'acord amb el següent repart:

Grups	Socorsos	Socis	Prorrates
I d'Invalidesa	5395 ptes.	1893	2'85 ptes.
II "	3795 "	1536	2'50 "
III "	2435 "	1298	1'90 "
IV "	1070 "	900	1'20 "
V "	1070 "	768	1'40 "
I de Vida	—	954	—
II "	—	731	—
III "	—	532	—
IV "	—	343	—

Es dona compte de les baixes per invalidesa presentades des de l'última sessió, que són:

Gaietà Vilar i Verdaguer, del Grup II d'Invalidesa; Ramon de Martí Llobet, del Grup III d'Invalidesa; Antoni Serrat i Puigbó, del Grup IV d'Invalidesa; Joaquim March i Sala, del Grup V d'Invalidesa, i Enric Cosp i Sirvent, del Grup V d'Invalidesa.

I de les altes registrades durant el mateix temps que són:

Joaquim Tarruella i Pausas, del Grup III d'Invalidesa; Pere Abadal i Botanch, del Grup III d'Invalidesa; Linus Jordà i Batiller, del Grup III d'Invalidesa; Julià Sala i Llorç, del Grup V d'Invalidesa; Tomàs Fornells i Suaer, del Grup V d'Invalidesa; Agustí Escoda i Arbolí, del Grup V d'Invalidesa.

El senyor Secretari dona compte de les gestions practicades per ell personalment a l'Arrabal de Jesús, de Tortosa, per tal de comprovar una denúncia oficiosa que s'havia rebut a la Secretaria, de què l'invàlid Joan Cantarell Bordalba, que actualment devenga subsidi, exercia la professió malgrat d'estar donat de baixa per malalt.

De les informacions obtingudes i gestions realitzades pel senyor Secretari, resulta comprovar-se que l'esmentat invàlid Dr. Cantarell ha exercit la professió infringint per aquest fet l'extrem V de l'apartat B de l'article 2 del Reglament.

En conseqüència i en compliment del citat article, s'acorda com a primera providència denegar al Dr. Joan Cantarell i Bordalba, la percepció de socorsos a partir del dia primer de juliol corrent, sense perjudici dels acords que, posteriorment, en virtut del mateix motiu puguin prendre's.

Es passa a l'examen de la situació de tots els invàlids vigents:

Es llegeix una comunicació de l'invàlid Angel Gich i Rojals, i en vista d'aquesta comunicació i dels antecedents que en el cas concorren, s'acorda, en virtut de les facultats que concedeix el Reglament, declarant invàlid parcial a partir del dia 13 dels corrents amb dret al subsidi reduït en la proporció que marca l'article 6 del propi Reglament, o siguin tres centes pessetes per als tres Grups d'Invalidesa als quals pertany.

Vist l'expedient de l'invàlid Pere Xirinachs i Roca i el certificat signat pel company Sadurní Llabrés, s'acorda de declarar-lo invàlid parcial a partir del dia 19 dels corrents, amb dret al subsidi reduït en la proporció que assenyala l'article 6 del Reglament o sigui de 100 pessetes per l'únic Grup d'Invalidesa a què pertany.

Vist l'expedient de l'invàlid Josep de Zea Urbano i dels antecedents que en el cas concorren, s'acorda de declarar-lo invàlid parcial a partir del dia d'avui amb dret al subsidi reduït en la proporció que assenyala l'article 6 del Reglament o sigui duescentes pessetes pels dos Grups d'Invalidesa que té subscrits.

S'anota que els anteriors acords de denegació o reducció de subsidis han d'ésser comunicats als interessats en el termini de dos dies conforme disposa l'apartat I de l'article 7 del Reglament.

Continuant l'examen dels invàlids vigents, s'acorda es practiquin les següents revisions:

Francesc Llauredó i Montañer; Modest Capdevila i Torrell; Norbert Llinàs de la Tejera; Feliu Sotorra i Massó; Pere Montrós i Ibàñez; Miquel Maseras i Ribera; Josep Estradé i Sales; Geroni Gilabert i Rincón; Anicet Suriol i Fàbregas; Josep Sentis i Aguiló; Lluís Pàmies i Bonet, i Josep Hernández Escribà.

Acabat aquest assumpte, assisteix a la sessió el Dr. A. F. i D., el qual demana al Consell si donades les circumstàncies que en ell concorren, pot presentar la baixa per invàlid del Grup al qual pertany.

Formulada la pregunta i ja absent de la sala de sessions el Dr. F., s'acorda de contestar-li que el Consell entén que no està facultat reglamentàriament per a poder prendre acord respecte a la seva petició.

S'examinen els acords de les últimes Junes Generals ordinària i extraordinària, dels quals es pren nota als efectes conseqüents:

El Conseller Dr. Andreu i Cabestany sotmet el cas del company Dr. Ll. V. i B., que fou admès amb limitacions als cinc Grups d'Invalidesa en la sessió del mes d'abril del corrent any, demanant l'abast de l'esmentada limitació. S'acorda de contestar a l'interessat que la limitació que consta a l'acta de la seva admissió es refereix únicament i exclusiva a les seqüeles d'una litiasi renal.

I s'aixeca la sessió a les dues hores del dia següent al de començada.

COMPANY:

NO RENOVIS LES TEVES SUBSCRIPCIONS A LLIBRES I REVISTES SENSE CONSULTAR ABANS A LA COOPERATIVA DE CONSUM DEL SINDICAT. NO TE'N PENEDIRÀS.

Moviment de Caixa de la Mutual Mèdica durant juliol de 1928

ENTRADES

Ròssec	20.751'95
Per quotes diverses	43.481'70
" " de garantia	2.184'—
Retirat de la Caixa d'Estalvis	50.000'—
" del Banc d'Espanya	5.000'—
" de la Banca Soler i Torra Germans	6.000'—
Per interessos	4.331'—
" " dipòsits beneficiaris ...	3.329'—

SORTIDES

Per socorsos d'Invalidesa I	5.270'—
" " " II... ..	3.670'—
" " " III	2.320'—
" " " IV	930'—
" " " V... ..	930'—
Per socorsos de Vida I, als beneficia- ris del Dr. Clapés	9.949'25
Per socorsos de Vida II, als benefi- ciaris del Dr. Clapés	9.949'25
Compra de 21.900 ptes. nominals en títols de la D. P. Exterior al 4 per 100, dipositats en la Banca Soler i Torra Germans	
Per pensions de Vida anticipades	3.200'—
Tornada al Dr. J. O. Puig la garan- tia del II Inv. i III Vida	72'—
Tornada al Dr. Freixas la garantia del I Inv.	12'—
Tornada al Dr. Soler la garantia del V Vida i III i IV Vida	132'—
Dipositat a la Caixa d'Estalvis ...	31.960'95
" al Banc d'Espanya	4.331'—
" a la B. Soler i Torra Gms.	4.283'60
Compra de 45.000 ptes. nominals en títols del Deute Amortitzable al 5 per 100	43.470'—
Despeses diverses en la compra de valors	89'45
Al Sindicat pel servei administratiu	500'—

121.069'50

3.994'15

135.075'65

135.075'65

Moviment de socis

ADMISSIONS

GRUP I D'INVALIDESA

- 2039.—López i Romero, Josep M.^a
- 2040.—Maza i Subirats, Pere
- 2041.—Miquel i Ferré, Joan
- 2042.—Solivellas i Llampayas, Antoni
- 2043.—Sugrañes de Porta, Eugeni
- 2044.—Villanueva i Vilabrú, Pere

GRUP II D'INVALIDESA

- 1608.—Lloveras i Roig, Faust
- 1609.—Miquel i Ferré, Joan
- 1610.—Solivellas i Llampayas, Antoni

GRUP III D'INVALIDESA

- 1345.—Julià i Balcells, Jaume
- 1346.—Lloveras i Roig, Faust
- 1347.—Solivellas i Llampayas, Antoni
- 1348.—Miquel i Ferré, Joan

GRUP IV D'INVALIDESA

- 914.—Julià i Balcells, Jaume
- 915.—Miquel i Ferré, Joan
- 916.—Lloveras i Roig, Faust

GRUP V D'INVALIDESA

- 775.—Miquel i Ferré, Joan
- 776.—Lloveras i Roig, Faust

GRUP I DE VIDA

- 1009.—Carbonell i Oliver, Jaume
- 1010.—Domènech i Mas, Joan
- 1011.—Lloveras i Roig, Faust
- 1012.—Masriera i Guardiola, Emili

GRUP II DE VIDA

- 746.—Carbonell i Oliver, Jaume
- 747.—Domènech i Mas, Joan
- 748.—Julià i Balcells, Jaume
- 749.—Lloveras i Roig, Faust
- 750.—Masriera i Guardiola, Emili
- 751.—Rourera i Plà, Joaquim M.^a

GRUP III DE VIDA

- 534.—Julià i Balcells, Jaume
- 535.—Lloveras i Roig, Faust
- 536.—Masriera i Guardiola, Emili

GRUP IV DE VIDA

- 345.—Lloveras i Roig, Faust
- 346.—March i Sala, Joaquim
- 347.—Poudevila i Claramunt, Francesc

QUOTES corresponents al mes de setembre de 1928

Quotes del mes de la data			Promigs mensuals des de la fundació		
Grup I d'Inval.	Ptes.	3'70 al mes	Grup I d'Inval.	Ptes.	2'53 al mes
Grup II d' »	Ptes.	3'25 » »	Grup II d' »	Ptes.	2'34 » »
Grup III d' »	Ptes.	2'25 » »	Grup III d' »	Ptes.	1'95 » »
Grup IV d' »	Ptes.	1'50 » »	Grup IV d' »	Ptes.	1'44 » »
Grup V d' »	Ptes.	1'60 » »	Grup V d' »	Ptes.	1'48 » »
Grup I de vida	Ptes.	1'— » »	Grup I de vida	Ptes.	7'26 » »
Grup II » »	Ptes.	1'— » »	Grup II » »	Ptes.	3'72 » »
Grup III » »	Ptes.	1'— » »	Grup III » »	Ptes.	1'— » »
Grup IV » »	Ptes.	1'— » »	Grup IV » »	Ptes.	1'— » »
Grup V » »	Ptes.	» » »	Grup V » »	Ptes.	» » »

Cal sumar el promig de cada Grup al qual es pertanyi per a saber el total mensual que s'ha de pagar el present mes, o que s'ha pagat com a promig des de la fundació.

COMPANY:

ELS QUI FA DIES QUE CONFRONTEM XIFRES I FEM TREBALLS D'ORGANITZACIÓ, HEM COMPROVAT EL MOLT QUE POTS BENEFICIAR-TE EN L'ASPECTE ECONÒMIC EN LES TEVES COMPRES FENT-NE SOCI DE LA COOPERATIVA DE CONSUM. A LA PRÀCTICA TE'N CONVENCERÀS.

Socorsos devengats durant el mes de juliol de 1928

	GRUPS						
	INVALIDESA					VIDA	
	I	II	III	IV	V	I	II
Miquel Cabeza Samsó, de Barcelona	100						
Lluís Altés Sabater, de Mediona	150	150					
Francesc Llauradó Montaner, de Reus	150	150					
Enric Sánchez Comendador, de Barcelona	150						
Modest Capdevila Torrell, de Vilaplana	150	150	150				
Norbert Llinàs de la Tejera, de Sant Boi del Llobregat	150	150	150				
Feliu Sotorra Massó, de Sabadell	150						
Pere Montros Ibàñez, d'Ulldecona	150	150					
Adolf Batlles, de Barcelona	150						
Miquel Maseras Ribera, de Barcelona	150	150					
Tomàs Roig Boet, de Barcelona	150						
Josep Estrade Sales, de Vilanova Puig	150						
Anicet Suriol Fàbregas, de Barcelona	150	150					
Geroni Gelabert Rincón, de Olot	150	150	150				
Manuel Ribera Taribó, de Balaguer	100	100	100	100	100		
Laureà Figuerola Tarrats, de Reus	150						
Josep Sentis Aguiló, de Falset	150	150					
Lluís Pamies Bonet, de Valls	150						
Josep Hernández Escribà, de Riera-La Nou	150	150					
Josep Sabater Centelles, de Sant Sadurní	150	150	150				
Josep de Zea i Urbano, d'Albinyana	150	150					
Angel Gich i Rojals, de Falset	120	120	120				
Miquel Pous i Bonet, de Barcelona	150	150	150				
Marius Oliveras i Devesa, de Barcelona	150	150					
Ramon Vega i López, de Barcelona	150						
Marian Samaranch i Albi, de Monjos	150						
Tomàs Fornells i Suñer, de Barcelona	35	35	35	35	35		
Lino Jordà i Batiller, de Barcelona	40	40	40				
Domènec Pujadas i Nadal	30	30	30	30	30		
Felicià Jané i Montserrat, de Barcelona	150	150	150				
Josep Botifoll i Adserà, de Pobla de Montornès	150	150	150				
Pere Batlle i Anfrés, de Barcelona	150	150	150	150	150		
Agustí Escoda i Arbolí, de Reus	15	15	15	15	15		
Pere Xirinachs Roca, de Jorba	130						
Josep Cudinach i Dalmau, d'Olesa	150	150	150	150	150		
Julià Sala i Llorc, de Barcelona	75	75	75	75	75		
Juli Vallory i Carreras, de Lleida	150	150	150	150	150		
Lluís Noguera i Coma	150	150					
Francesc Muñoz i Bueno	150	150	150				
TOTAL PESSETES	5210	3630	1775	705	705		
Beneficiaris del Dr. Joan Aran i Torres	7			mesos	cobrats	100	100
" " " Carles Agulló i de la Escosura	47			"	"	100	
" " " Rafael Arenas i Machuca	36			"	"	100	100
" " " Francesc de P. Bedós i Arnal	15			"	"	100	
" " " Pere Borrell i Trapé	63			"	"	100	
" " " Emili Briansó i Planas	75			"	"	100	
" " " Ricard Botey i Ducoing	6			"	"	100	
" " " Samuel Cuchi i Vidiella	59			"	"	100	
" " " Josep Mayor i Franquet	7			"	"	100	
" " " Manuel Mir i Galavotti	30			"	"	100	
" " " Eusebi Nunell i Font	28			"	"	100	100
" " " Joan Pallarés i Masali	52			"	"	100	
" " " August Pi i Gibert	55			"	"	100	
" " " Joan Bta. Pifarré i Minguell	36			"	"	100	
" " " Joaquim Prats i Cornell	31			"	"	100	
" " " Antoni Rabadà i Mayné	19			"	"	100	
" " " Salvador Ràfols i Raventós	34			"	"	100	
" " " Antoni Roldàn i Pérez	64			"	"	100	
" " " Salvador Sampera i Sampera	64			"	"	100	
" " " Juli Santacana i Vilà	43			"	"	100	100
" " " Cristòfor Santacana i Vallés	30			"	"	100	
" " " Emili Segarra i Fàbregas	48			"	"	100	
" " " Marian Serra i Font	20			"	"	100	100
" " " Enric Tejero i Higuera	6			"	"	100	
" " " Montserrat Vallet i Xiró	37			"	"	100	
" " " Ramon de Viala i Rubio	30			"	"	100	100
" " " Eladi Vila i Cuñer	26			"	"	100	
" " " Geroni Vilar i Cabañes	25			"	"	100	
						2800	600

Noticiari

Moviment de socis.—Durant el proppassat mes d'agost han ingressat al Sindicat de Metges de Catalunya el següents companys:

Eugeni Sugrañes de Porta, d'Almòster.

Josep M.ª López i Romero i Pere Maza i Subirats, de Barcelona.

Pere Villanueva i Vilabré, de Corbera de Llobregat.

Antoni Solivellas i Llampayas, de Palma de Mallorca.

Joan Miquel i Ferré, de Sant Quintí de Mediona.

Durant el mateix mes s'ha registrat la lamentable baixa per defunció del Dr. Enric Cosp i Sirvent, de Barcelona.

* * *

Caixa de Beneficència.—Durant el proppassat mes d'agost el Sindicat de Metges de Catalunya ha fet efectives per aquesta Caixa de Beneficència a famílies de metges que es troben en precària situació, les següents quantitats:

Dr. S. M. i V., de Barcelona, 100 pessetes.

Dr. Ll. C. i A., de Barcelona, 150 pessetes.

Dr. Ll. D. i F., de Cardedeu, 150 pessetes.

Dr. F. F. i M., de Barcelona, 150 pessetes.

Dr. J. G., de Petra, 150 pessetes.

Dr. D. P., de Gerri de la Sal, 150 pessetes.

Dr. J. P. i O., de Barcelona, 55 pessetes.

Dr. R. V. i L., de Lloret de Mar, 100 pessetes.

Vda. del Dr. M. C. i C., d'Almacells, 30 pessetes.

Vda. del Dr. J. F. i M., de Rubí, 70 pessetes.

Vda. del Dr. M. F. i F., de Barcelona, 30 pessetes.

Vda. del Dr. S. G. i F., d'Aldover, 30 pessetes.

Vda. del Dr. M. G., de Tortosa, 75 pessetes.

Vda. del Dr. R. O., de Sant Quirce de Besora, 75 pessetes.

Vda. del Dr. E. P. i D., de Sant Vicents dels Horts, 25 pessetes.

Vda. del Dr. C. V. i A., de Torroella de Montgrí, 50 pessetes.

Orfes del Dr. M. C. de la T., de Sabadell, 75 pessetes.

Orfe del Dr. G., 50 pessetes.

Orfe del Dr. J. M. i A., de Barcelona, 30 pessetes.

* * *

Cursos internacionals de perfeccionament mèdic a Berlín.—Aquests cursos són organitzats per la Societat de Docents de Cursos Mèdics de Vacances i la Kaiserin Friedrich-Hauss, amb col·laboració amb la Facultat de Medicina. Una part d'aquests cursos són permanents, l'altre solament tindrà lloc el mes d'octubre de 1928.

Els cursos permanents tenen de dues a quatre setmanes de duració i poden fer-se pràctiques en Clíniques, Hospitals i Laboratoris.

El curs del mes d'octubre constarà de l'1 al 15, sobre els progressos de la Medicina en general amb relació a les Malalties del Pulmó. Del 8 al 20 ó 27 d'octubre: Oto-rino-laringologia. Del 15 al 27 d'octubre: Pediatria. Del 15 al 20 d'octubre, un curs de perfeccionament sobre els Mètodes més moderns de Diagnòstic i Terapèutica amb exercicis pràctics. Hi haurà altres cursos isolats en totes les branques de la Medicina amb exercicis pràctics.

L'idioma d'ensenyament és l'alemany, però alguns professors poden donar cursos en anglès, francès i espanyol.

Per informes a la Secretaria "Kaiserin Friedrich-Hauss-Berlín NW, 6, Luisenplatz, 2-4.

Curs de Clínica Mèdica.—La Facultat de Medicina d'aquesta Universitat de Barcelona, Càtedra de Patologia Mèdica del Professor A. Pedro i Pons, ha organitzat un curs destinat especialment als metges, els qual constarà de 35 lliçons de Clínica Mèdica a càrrec de l'esmentat professor, versant sobre els diversos temes que motivi la presentació dels malalts internats en la Clínica, amb la qual cosa s'evidencia el seu caràcter eminentment pràctic. Altrament es verificaran les demostracions radiològiques de Laboratori, exploració electrocardiogràfica, etc., complementaris del diagnòstic.

Intercalades en el curs figuraran 15 Conferències de caràcter doctrinal i documental, els enunciats de les quals han estat inspirats en el material clínic i anatomopatològic que figuren en els arxius de la Clínica.

Aquestes lliçons o curs començarà el dia 15 d'octubre i acabarà el 14 de desembre. Es donaran 4 lliçons setmanals: els dilluns, dimarts, dijous i divendres a les 10 del matí a la Clínica corresponent.

Per inscripcions, tots els dies feiners de 10 a 1 del matí, a l'esmentada Clínica.

Donatius per a la Caixa de Beneficència del Sindicat de Metges de Catalunya durant l'agost de 1928

 Laboratoris Ibero-americans	 Productes opoteràpics Serums, Vacunes, Cataplasmes	
Carn Vegetal (subscripció mensual)		75 Ptas.
Dr. X.		50 »
De la casa Wassermann, id. id.		60 »
Laboratoris Busto, id., id.		60 »
Productes VIAN, id. id. (Ferments làctics, Iodotona (iodo orgànc) Tubercularsyl)		50 »
Institut de Biologia i Serumteràpia IBYS, id., id.		50 »
Institut Bioquímic Hermes, id., id.		50 »
Societat Nestle (donatiu mensual)		50 »
Laboratoris -Andròmaco - (GLEFINA-TONIC SALVE) (donatiu mensual).		50 »
A. Gamir, Silal, Bardanol, id., id.		30 »
Dr. Ornos Soler, de Reus Novocarrel antisèptic electrolític i de Carrel; Nasaleina Duncans, pomades antisèptiques nasals; Lactagenna, reconstituent i galactogen complet (subscripció mensual).		25 »
Aigua mineral BETTER		25 »
Laboratoris R. T. B. - Plasmaserum, Arterol, Enobiol, Gastroclorina, Perleucuterol, Eupartol, Tannoviol i Linfodermol (donatiu mensual)		25 »
Casa Santiveri.--Vitamin-Fruit (Llet de fruites)		10 »

AQUEST NUMERO HA PASAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA